

44.000

Pot me je vodila na nekoč veliko in močno kmetijo, ki jo je zob časa najedel od strehe do kleti. Za oguljenimi stenami pa ena sama bolečina in žalost. Onemogel starec, priklenjen na posteljo, in zgarana žena, ki je v alkoholu iskala zatočišče pred tegobami z revščino prepredenega življenja. Breme jo je zlomilo, nasilje in mržnja sta ji izpila moči in voljo, da bi postorila vsaj najbolj osnovno v hiši in okoli nje. V kotu sobe se je izogibala moževemu pogledu, polnemu sovraštva in nemočnega besa.

Ob obisku prostovoljca pri starejši gospe je bila hči ves čas zraven. Ko se je zaradi telefonskega klica umaknila, je gospa rekla: 'Pridite dopoldne, ko ne bo nikogar. Bom takrat povedala.' A tudi ko so jo ponovno obiskali, ni dovolila, da njen primer prijavimo. Povedala je, da jo svojci zapirajo in ji ne dajo hrane, da jim je odveč, v dom pa je zaradi stroškov ne dajo. Ljudje ob vse hujših socialnih stiskah postajajo agresivni, pogosto pa so finančno odvisni od starostnika, ki naj bi mu pomagali.

Gospa še ni bila dementna in vedno se je pritoževala, da sin hoče, da nanj prepíše hišo, čeprav ima tudi dve hčerki, ki še nista dobili nič. Pogovarjale smo se v dnevni sobi in naenkrat je vstopil sin, ki je pred vrati prisluškoval, ter zelo grobo spraševal, kdo sva in kaj hočeva od njegove mame. Pojasnili sva, da sva članici socialne komisije, ki enkrat letno obišče jubilate, kar je gospa, dolgoletna članica DU, tudi bila. Povedali sva, da je izrazila željo, da bi odšla v dom, ker je že precej stara in vedno težje skrbi zase. Sin se je zelo razburil in začel vpiti, da njegova mama ne bo nikoli odšla v

dom, pa če si to še tako želi in da on in njegov sin skrbita zanjo. Tudi sosedama, ki sta ji pomagali, je prepovedal, da bi to počeli še vnaprej. Sin je naslednji dan napisal pismo predsedniku našega DU, da nimamo kaj hoditi k njegovi mami, da nas prav nič ne briga, koliko ima pokojnine.

Bolezen, starost, nerazumevanje, samota, tuji jezik, birokracija, dolgovi. Vse to je ženo, ki ima nekaj več kot 300 evrov invalidske pokojnine, pripeljalo do tega, da se je zaradi dolga 2000 evrov znašla pred deložacijo. Sodišče je o tem odločilo že oktobra, sosedje pa so za njeno stisko po naključju izvedeli šele ta mesec. Nekaj dni po tem, ko jo je obiskal izvršitelj, in le nekaj dni pred napovedano deložacijo. In čeprav izvršitelji pogosto poudarjajo svoje sodelovanje s socialnimi delavci, so bili v tem primeru šele sosedje tisti, ki so o grožnji z brezdomstvom obvestili center za socialno delo.

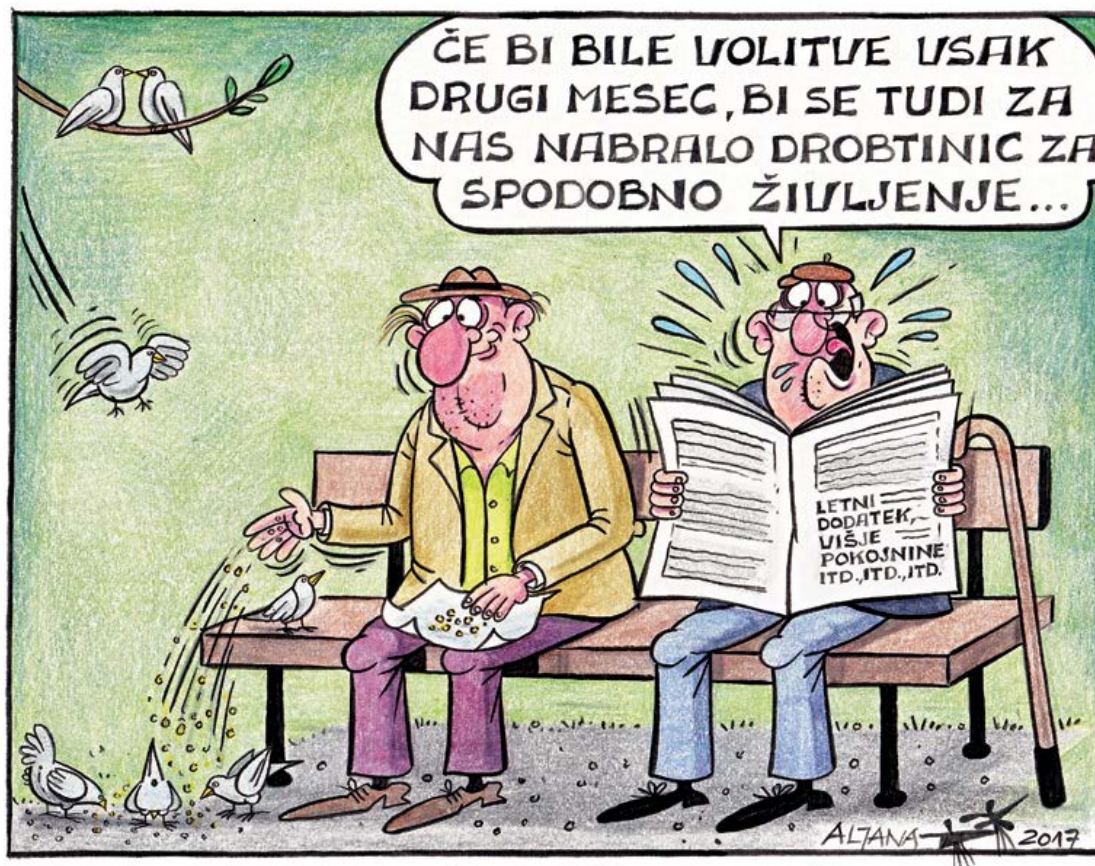
Le štiri v različnih medijih objavljene žalostne zgodbe naših prostovoljk in prostovoljcev programa Starejši za starejše. V marcu praznujemo dan žensk in materinski dan, dva samo ženskam posvečena praznika. Po podatkih statističnega urada je leta 2015 v Sloveniji pod pragom revščine živelo 44.000 žensk, starejših od 65 let. Stopnja tveganja revščine je bila pred dvema letoma pri ženskah 22,2-odstotna. Dvakrat višja kot pri moških, starejših od 65 let. Podatki niso vzbudili omembe vredne pozornosti v javnosti. Boli do neznosnosti.

Nevenka Dobljekar

Vsebina

Izjava za javnost	2	Statut Zveze društev upokojencev Slovenije	7
Številne pripombe na predlog zakona o zdravstvenem varstvu	3	Izobraževanje in zaposlitev mladih	15
Vložen predlog o spremembah v SDH	4	Zaključena izobraževanja za računovodje in blagajnike DU	15
Nujen je razvoja gospodarstva	4	Zakaj govoriti o depresiji?	17
Zakon o dolgotrajni oskrbi	5	Aktivni tudi v tretjem življenjskem obdobju	18
Želela je v dom starejših	5	Prijavnica za likovno kolonijo Izola 2017	18
Poskrbite za zdravje na sejmu Medical	6	Dragi ljubitelji knjige, cenjeni prijatelji!	19
Obisk Alenke Bratušek	6	Pobude za razvoj turizma v DU	19

Izjava za javnost

Predsednik ZDUS Janez Sušnik in podpredsednica Vera Pečnik sta se na sedežu ZDUS 23. februarja 2017 sestala z upravo Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja d. d., in sicer s predsednikom nadzornega sveta Stanetom Seničarjem ter članoma nadzornega sveta, ki sta bila v ta organ imenovana na predlog ZDUS, Cirilo Zajc in Borisom Žnidaričem. Prisotna sta bila tudi člana skupine za pripravo zakona o neodvisnem avtonomnem demografskem skladu pri Ministrstvu za finance Ana Bilbija in Saša Geržina.

Predsednik uprave Bachtijar Djalil je predstavil pričakovane rezultate poslovanja v preteklem letu. V nadaljevanju pa so prisotni

izmenjali stališča o vsebini zakona, ki je v pripravi. Strinjali so se, da je treba čim prej izpolniti zakonsko zavezo o ustanovitvi sklada, ki mora biti neodvisen in avtonomen – kot to predvidevata ZPIZ-2 in Zakon o Slovenskem državnem holdingu. Naložba ZPIZ v Zavarovalnici Triglav je v višini približno ene tretjine rezultat referendumske odločitve, približno dve tretjini pa je KAD plačal iz lastnih sredstev. Zaradi tega ne sme biti dvoma o tem, da naložba sodi v demografski sklad enako kot KAD s hčerinsko družbo Modra zavarovalnica. Zakon mora opredeliti tudi možnost, da se dodatne vire za sklad analizira in opredeli vsako leto.

*Predsednik ZDUS
Janez Sušnik*

Številne pripombe na predlog zakona o zdravstvenem varstvu

Zaključuje se javna razprava o predlogu zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Na predlog novega zakona, ki med drugim ukinja dopolnilno zdravstveno zavarovanje in ga nadomešča z zdravstvenim nadomestilom, so mnogi podali pripombe. Na ministrstvu nameravajo nekatere upoštevati pri končnem besedilu.

S predlogom se uvaja košarica zdravstvenih pravic, ki se po pojasnilih ministrstva za zdravje ne zmanjšuje. Hkrati pa besedilo zakona določa tudi storitve, ki niso pravica iz obveznega zavarovanja, to so estetske operacije, socialne storitve, storitve iz medicine dela, prometa in športa ter zdraviliško zdravljenje, ki ni nadaljevanje bolnišničnega. Besedilo zakona tudi določa, da bi bilo iz pravic obveznega zdravstvenega zavarovanja izločeno zdravljenje bolezni zaradi okužb, ki bi jih lahko preprečili z obveznim cepljenjem. To bi veljalo za otroke, pri katerih do opustitve cepljenja ni prišlo iz zdravstvenih razlogov.

Predlog zakona ukinja dopolnilno zdravstveno zavarovanje, iz katerega se skupaj z obveznim zavarovanjem krije večina zdravstvenih storitev. Na ta način se bodo ukinila tudi doplačila za pravice iz košarice obveznega zdravstvenega zavarovanja. Po novem naj bi namesto dopolnilnega zavarovanja, ki na mesec za vse zavarovance znaša okoli 27 evrov, uvedli zdravstveno nadomestilo, ki bo odvisno od bruto dohodkov zavarovanca. Predvidenih je sedem dohodkovnih razredov, višina dajatve pa se giblje od 20 do 75 evrov. Po izračunih ministrstva bi okoli 80 odstotkov prebivalcev plačevalo manj, kot zdaj plačuje za dopolnilno zavarovanje. Med prihodke, od katerih se obračunava obvezno zavarovanje, bi se šteli tudi pasivni prihodki. Hkrati pa bodo po predlogu namesto zdajšnjih 11 prispevnih stopenj obveznega zavarovanja le še tri.

Na ministrstvu v novem zakonu predlagajo časovno omejitev pravice do denarnega nadomestila v primeru bolniške, in sicer neprekinjeno največ 12 mesecev, s prekinitvami pa v dveh letih največ 18 mesecev. Po preteku roka se zavarovancu, ki se mu ni povrnila delovna sposobnost, začne postopek na zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Višina bolniškega nadomestila naj bi znašala 80 odstotkov plače zavarovanca, pri čemer pa je določen najnižji in najvišji znesek nadomestila – najnižji naj bi znašal 80 odstotkov minimalne plače, najvišji pa 2,5-kratnik povprečne plače.

S predlogom bodo v obvezno zavarovanje vključeni vsi otroci, hkrati pa se omejuje zavarovanje partnerjev. Kot družinski član se bo po zakonskem predlogu lahko zavaroval le partner, ki varuje in vzgaja otroka do vstopa v prvi razred osnovne šole, ne glede na starost varuje in vzgaja invalidnega otroka, je vpisan v evidenco brezposelnih oseb ali je nezmožen za delo. Kot nezmožna za delo se šteje oseba, ki je starejša od 65 let ali ima odločbo pristojnega organa o nezmožnosti za delo.

Zakonski predlog prav tako spreminja organe Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Po novem ne bi bilo več upravnega odbora in skupščine, pač pa bi ZZZS imel le generalnega direktorja in devetčlanski svet.

Pripombe na zakon z različnih strani

V času javne razprave, ki so jo sicer nekateri želeli podaljšati, a se ministrstvo za to ni odločilo, so prišle številne kritike in pripombe. Predstavniki gospodarstva so kritični do celotne zdravstvene reforme in predlagajo, da se predlog tega zakona umakne. Ugotavljajo namreč, da predlagane spremembe niso celovite in da se le polni zdravstvena blagajna, medtem ko ni nobenih ukrepov za

racionalnejšo in učinkovitejšo porabo teh sredstev. Pogrešajo tudi konkretne izračune o vplivih na gospodarstvo in posameznika. Opozarjajo, da bodo zakonski ukrepi dodatno obremenili gospodarstvo.

V razpravi so bila postavljena vprašanja, ali bo z ukrepi po zakonu v zdravstveno blagajno dejansko priteklo dodatnih 300 milijonov evrov, kakor napovedujejo na ministrstvu za zdravje. Poleg tega so v delu politike skeptični, ali je sploh možno ta zakon oziroma zdravstveno reformo v celoti uskladiti in pripeljati do sprejema v DZ še v času mandata te vlade. Kritike na zakon namreč letijo tudi iz koalicijskih vrst. Po mnenju poslanca DeSUS Tomaža Gantarja, ki je tudi predsednik parlamentarnega odbora za zdravstvo, iz zakona ni videti, da bi bili v ospredju bolnik, izboljšanje zdravstvenega sistema in njegove učinkovitosti.

Kritične so tudi dopolnilne zdravstvene zavarovalnice, ki bi ob takšnem zakonu ostale brez večine prihodkov. Predlogu očitajo, da ne naslavlja pravih problemov slovenskega zdravstva. Skeptični so tudi do monopolizacije plačnika zdravstvenih storitev. V sistemu več plačnikov bi po njihovem tako imeli veliko več kontrole nad ceno in predvsem nad kakovostjo storitve. Anomalije, kot jih imamo danes, pa bi se po njihovem mnenju izčistile z delovanjem trga in ne s sprejemom normativnih ukrepov na papirju. V ZZZS so sicer pripravili pripombe na zakon, a jih skupščina ni potrdila. So pa bili člani skupščine predvsem kritični do ukinjanja skupščine. Po njihovem mnenju svet zavoda ne more nadomestiti skupščine.

V Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa ocenjujejo, da bo predlog zakona dodatno obremenil zavod za vsaj 100 milijonov evrov.

Tudi očitki o nedodelanosti

V Zvezi društev upokojencev Slovenije menijo, da je v predlogu še veliko nedorečenega in nedomišljenega. Nasprotujejo, da bi upokojenci plačevali prispevke v višini, ki je določena za delodajalce, in ne, kot je sedaj, po stopnji, kot jo imajo delojemalci, znižani za nadomestila za bolniške. Za zdravstveno dajatev pa ocenjujejo, da ima naravo davka.

Člani zdravstvenega sveta, ki je najvišje posvetovalno telo ministra za zdravje, pa so bili kritični predvsem do predvidene izključitve pravice iz obveznega zavarovanja za zdravljenje bolezni, ki izhajajo iz opustitve obveznega cepljenja. Ocenili so, da je tak ukrep pretiran in bi kaznoval predvsem otroke staršev, ki so proti cepljenju.

STA

Obvestilo

Na spletni strani <http://www.zdus-zveza.si/> lahko v zavihku **Informacije – Iz življenja in dela društev** preberete poročila društev za pretekla leta in programe dela društev za leto 2017.

Ker je čas občnih zborov društev, tudi volilnih, vas ob morebitni zamenjavi vodstev in sodelavcev prosimo, da nam sporočite njihove podatke (za predsednika, tajnika, blagajnika ter organizatorje izletov, športa in kulture: ime in priimek, naslov, tel. št., mobilna tel. št., e-naslov).

Tajništvo ZDUS

Vložen predlog o spremembah v SDH

Poslanci SD in poslanec DeSUS Primož Hainz so 6. marca v postopek DZ vložili predlog novele zakona o SDH, s katerim želijo med drugim razširiti nadzorni svet SDH s predstavniki sindikatov, upokojencev, mladih in delavcev ter mu dati večja pooblastila. Kot pravijo, želijo spremeniti miselnost glede upravljanja z državnim premoženjem.

"Upravljanje je ključni faktor uspešnosti. V Sloveniji imamo upravljanje državnega premoženja organizirano tako neučinkovito kot verjetno nikjer v Evropi," je na novinarski konferenci v Ljubljani ocenil Andrej Cetinski iz civilne pobude Sinteza, ki je bila pobudnik sprememb o Slovenskem državnem holdingu (SDH). Pri pripravi predloga novele so sodelovali še predstavniki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) in Mladinskega sveta Slovenije (MSS). Kot je dejal Cetinski, je bila sedanja ureditev upravljanja z državnim premoženjem sprejeta v času pritiska trojke in pritiska za hitro razprodajo državnega premoženja. Pri pobudi za spremembo zakona so se zgledovali po nemški ureditvi, kjer je v velikih podjetjih upravljanje razdeljeno med kapital in delavce. Cetinski je prepričan, da bi s sprejetjem sprememb naredili pomemben premik pri upravljanju z državnim premoženjem.

Predlog novele med drugim predvideva, da bi nadzorni svet SDH razširili s sedanjih pet na deset članov. Od dodatnih petih članov bi štiri DZ v imenovanje predlagala vlada – dva na predlog reprezentativnih sindikatov ter po enega na predlog ZDUS in MSS. Petega dodatnega člana bi izvolili zaposleni v tistih družbah, ki jih strategija upravljanja kapitalskih naložb države opredeljuje kot strateške ali pomembne. Uvedli bi sistem, po katerem bi morala uprava pred prodajo posamezne naložbe pripraviti načrt prodaje in zanj pridobiti soglasje nadzornega sveta, ki bi imel tudi večjo vlogo pri akreditaciji kandidatov za nadzorne svete družb v upravljanju SDH.

"Sprememba upravljanja podjetij v državni lasti lahko pripomore k spremembi korporativne kulture," je dejal Andrej Zorko iz ZSSS ter menil, da so nemška podjetja boljša tudi zato, ker imajo v njih delavci vpliv na upravljanje, medtem ko so v slovenskih podjetjih le številke

oz. sredstvo za doseganje ciljev kapitala. Dejal je tudi, da prodajalce državnih podjetij zanima le kupnina, ne pa položaj zaposlenih in prihodnost podjetja.

"Pričakujemo, da se bo s predlagano spremembo zakona tovrstna praksa spremenila," je dejal Zorko in dodal, da podpora zakonu pomeni spremembo miselnosti pri prodaji državnega premoženja. "Socialne pravice morajo postati enakovredne ekonomskim pravicam. Višina kupnine ne sme biti v ospredju," je prepričan.

Vpliv na upravljanje želijo tudi upokojenci. "Upokojenci želimo kot močan člen civilne družbe – kar 630.000 nas je! – oblikovati politiko upravljanja s premoženjem, ki je nastalo v času našega aktivnega dela," je dejal predsednik ZDUS Janez Sušnik.

MSS meni, da bodo z novelo v soodločanje enakopravno vključeni tudi mladi. "Pomembno je, da se glas mladih sliši, da je upoštevan in da se o prihodnosti družbe ne razpravlja brez mladih," je dejal predsednik Mladinskega sveta Tin Kampf.

Poslanec SD Jan Škoberne je dejal, da so predlog pripravljali zadnjega pol leta in da ga niso spodbudili zadnji primeri, kot je propad prodaje Cimosa ali kadrovanje v upravo in nadzorni svet SDH. Glavni cilj je izboljšati transparentnost in učinkovitost upravljanja državnega premoženja, je povedal.

Kakšna je podpora v ostalih poslanskih skupinah, zaenkrat ni znano. Koalicija naj bi o predlogu še razpravljala. Poslanec DeSUS Hainz se je za podpis pod predlog odločil zato, da postopki čim prej stečejo. Rešitve podpira, ker pri razvoju gospodarstva pogreša participacijo delavcev pri upravljanju. Ali bodo ostali poslanci DeSUS predlog podprli, ni želel ugotoviti, dejal pa je, da so bili prvi pogovori "pozitivni". Sušnik je povedal, da so predlog predstavili vsem poslanskim skupinam. Podporo so napovedale tudi nekatere opozicijske stranke, je dejal, v SMC pa jasnega odgovora niso dobili. Škoberne sicer pričakuje široko podporo, tudi zunaj koalicije. "Razširitev nadzornega sveta in njegovih pristojnosti pri upravljanju tako velikega premoženja ne bi smela biti problematična za nikogar," meni Škoberne.

STA

Nujen je razvoj gospodarstva

Vodstvi NSi in Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) sta se 24. februarja na pogovoru, na katerem sta razpravljali o ukrepih za pomoč starejšim, strinjali, da je za boljše življenje vseh skupin prebivalstva nujno več narediti na področju gospodarstva. Nujna so denimo nova delovna mesta in zgodnje zaposlovanje, so menili.

NSi ima po besedah predsednika ZDUS Janeza Sušnika zelo dober gospodarski program. "Enotnega mnenja smo, da mora vlada skupaj z državnim zborom pripraviti boljšo platformo za razvoj gospodarstva. Edino nova delovna mesta in zgodnje zaposlovanje bodo olajšali življenje v Sloveniji," je dejal po pogovoru. Ni dovolj le pripravljati proračunov, treba je imeti vizijo gospodarskega razvoja, je izpostavil.

Predsednica NSi Ljudmila Novak je izrazila zadovoljstvo, da je ZDUS poudarila pomen gospodarskega programa NSi in strankinega zavzemanja za podporo gospodarstvu. Ljudje morajo imeti možnost za delo, od tega se plačujejo davki, ki pa ne smejo biti previsoki, je dejala. V prihodnje bo NSi v zakonodajni postopek znova vložila tudi predlog zakonske rešitve, po kateri bi imeli upokojeni obrtnik s polno delovno dobo pravico do polne pokojnine. Moral bi imeti možnost za nadaljevanje obrti, pri čemer pa bi plačeval vse prispevke.

ZDUS na področju prispevkov poudarja, da bi morala Finančna uprava RS imeti strog nadzor nad plačevanjem prispevkov. "Takšnega neplačevanja prispevkov za pokojninsko zavarovanje in toliko špekulacij, kolikor jih je bilo v preteklosti, v Sloveniji ne sme več biti," je opozoril. V Zvezi bodo glede tega pripravili konkreten predlog in ga posredovali vladi.

V pogovoru so se dotaknili tudi drugih tem, ki se nanašajo na upokojenke. "ZDUS se namreč želi predstaviti političnim strankam in predstaviti svoj program, v katerem izpostavlja vprašanja glede gmotnega položaja upokojencev, zdravstvene politike, sociale in bivalnega standarda," je dejal Sušnik. "Ugotovili smo, da mislimo podobno kot v NSi," je dodal.

Po opozorilu NSi je pri zdravstveni reformi pomembno, da denar sledi uporabniku. Zdravstveni sistem mora biti uporabniku dosegljiv. V konkurenčnosti pa vidijo prihodnost, je dejala Novakova. Demografski sklad, ki ga predvideva pokojninska reforma, zakon o njegovi ustanovitvi pa pripravlja ministrstvo za finance, po njenih besedah zagotovo ne bo mogel rešiti problematike pokojnin. "Bo le kaplja v morje," je menila.

STA

Zakon o dolgotrajni oskrbi

Objavljamo pripombe za pripravo zakona o dolgotrajni oskrbi, poslani Ministrstvu za zdravje.

V Zvezi društev upokoјencev Slovenije (ZDUS) je še zmeraj aktivna skupina upokoјenih strokovnjakov, ki si že leta prizadeva za sistemsko ureditev dolgotrajne oskrbe. Tudi sami so/smo že pripravili predlog zakona. Na podlagi materialov, ki smo jih dobili (OP – pa to verjetno ni vse, kar je pripravljeno) ugotavljamo, da so se pripravljavci lotili zadeve nekoliko drugače kot doslej, kar je vzpodbudno. Lotili so se poskusa poenotenja posamičnih stališč vseh vpletenih deležnikov v dolgotrajni oskrbi, predvsem pa medresorsko uskladili tudi del politične volje do sistemske ureditve dolgotrajne oskrbe (DO). Narejen je pregled stanja po posameznih segmentih, dodane oziroma navedene so bile nove storitve, kar je pohvalno.

Ugotavljamo, da predviden sistem DO predstavlja novo paradigmo v naših razmišljanjih. Zahteva izstop iz dosedanjih ozko usmerjenih vzorcev razmišljanja v neko drugo obliko, ki mora temeljiti predvsem na povezovalnosti in spoštovanju drugih in drugačnih. Pri tem smo vsi nekako enotni, da moramo izhajati iz stanja v Sloveniji, predvsem iz potreb vseh, ki so ali bodo deležni dolgotrajne oskrbe na eni strani in odnosa naših državljanov do dolgotrajne oskrbe na drugi. Slovenci smo na eni strani zelo institucionalno naravnani, po drugi pa bi radi ostali v domačem okolju – samostojni in čim dlje, po možnosti do konca tuzemskega bivanja. Opiramo se na družino in sosedsko pomoč, predvsem zunaj mest, čeprav se tudi to v prihajajoči generaciji starejših spreminja. Zaradi vsega tega mora biti predstavitev osnutka zakona javnosti izjemno dobro pripravljena in izpeljana. To pomeni tudi neposreden stik z deležniki v lokalnem okolju. ZDUS je kot zainteresirana skupina pripravljena aktivno sodelovati preko svoje mreže prostovoljcev v društvih na terenu.

KONKRETNE PRIPOMBE:

1. Menimo, da so Zaključki projekta AHA na področju DO pomemben **sestavni del izhodišč**. Kot izhodišča morajo biti navedeni politični akti, sprejeti v EU na tem področju, in drugi evropski zavezujoči akti (npr. Evropska listina pravic in odgovornosti starejših, potrebnih DO in podpore ...).
2. Pri pripravi zakona je **najpomembnejša opredelitev namena zakona in cilja zakona ter jasna opredelitev vseh pojmov, ki se tu pojavljajo**. Za uspešno pripravo je nujen **sistemski pristop**, kar pomeni tudi sočasno spreminjanje vse druge, za sistem DO pomembne zakonodaje. To posega tudi v druge resorje in če so bila soglasja med ministrstvi o tem, kaj DO je, že dosežena,

bo verjetno nekoliko lažje to storiti tudi na drugih resornih področjih. Opozarjamo predvsem na Belo knjigo o pokojninah.

3. Z vidika največje prostovoljske organizacije v Sloveniji ugotavljamo, da je **prostovoljstvo ena od značilnosti Slovencev**, saj je izjemno razvito na skoraj vseh področjih življenja. Ob tem opozarjamo, da je zakonsko prostovoljstvo precej zbirokratizirano. Če bi vsi prostovoljci dobili povrnjene minimalne materialne stroške za opravljene storitve, to tudi nekaj stane. Prostovoljstvo mora biti v sistemu DO le podporna dejavnost. V mreži DO pa je njegova vloga, predvsem v programu Starejši za starejše, pomembna v preventivni fazi na področju socialnega vključevanja starejših. Iz te baze prostovoljske dejavnosti DU se lahko rekrutirajo starejše osebe, povezane v dejavne mreže DO na lokalni ravni.
4. V fazi priprave zakona o DO morajo biti **pravice do DO jasne določene**. DO mora biti usmerjena k posamezniku, dostopna vsakemu upravičencu, dosegljiva tako fizično kot finančno in celovita. DO mora biti kakovostna (standardi), pregledna in preverljiva.
5. Zelo pomembna pa je v DO opredelitev preventive. Ker je krepka večina upravičencev do DO starejših oseb, bi zakon moral opredeliti **preventivno dejavnost na tem področju. To pomeni predvsem pripravo na starost**.
6. **FINANCIRANJE** je neznanka še dandanes. Ali pa mogoče ne ...
  - 6.1. ZDUS je v predlogu zakona izpred 5 let svoje izhodišče o do-financiranju DO opredelila v obliki **dodatnega obveznega osebnega zavarovanja za DO** in povsem jasno je, da brez tega ne bo šlo. Ker je bil sistem tam jasno razdelan, ga ne bomo ponavljali.
  - 6.2. **Zelo pomembno za blagajno ali podračun za DO v okviru ZZZS** je, da **mora imeti svojega upravljavca in skrbnika, mora pa biti tudi strogo ločena od zdravstvene blagajne za klasične zdravstvene storitve**.
7. Zakon o dolgotrajni oskrbi bo sistemsko vezan na ZZZZV, ZPIZ in še na nekatere druge zakone, da ne naštevamo vseh. Spremembe le-teh so predvidene do leta 2020. Zato ponovno opozarjamo, da je čas za vpeljavo zakona v začetku leta 2019 prezigodnji. **Prehodno obdobje od uveljavitve zakona do njegove izvedbe je prekratko**.

Kot je omenjeno na začetku, verjetno vseh podrobnosti ne poznamo, zato srčno upamo, da so odgovori na večino odprtih dilem in vprašanj že pripravljene. In se veselimo nadaljnega sodelovanja.

Pripravila Amalija Šiftar

Želela je v dom starejših

Obiskali smo 94-letno članico našega DU, ki je živila sama v pritličju stanovanjske hiše. V nadstropju je živel sin z družino. Gospa je bila vključena v program Starejši za starejše, zato smo jo obiskovali kar pogosto. Vedno je tožila, da sin sploh ne skrbi zanjo, tudi snaha in vnuk se nista zanimala zanjo. Če je kaj potrebovala, sta ji to prinesli sosedi, ki sta skrbeli tudi za njen vrt.

Ko sva jo članici socialne komisije našega društva obiskali, je gospo zanimalo, če ima dovolj dohodkov, da bi šla v dom. Povedali sva ji, da potrebuje okrog 600 evrov, če ima toliko pokojnine in bi zaprosila še za dodatek za pomoč in postrežbo, bi morda zadoščalo. Gospa še ni bila dementna in vedno se je pritoževala, da sin hoče, da nanj prepíše hišo, čeprav ima tudi dve hčerkki, ki še nista dobili nič. Pogovarjale smo se v dnevni sobi in naenkrat je vstopil sin, ki je pred vrati prisluškoval ter zelo grobo spraševal, kdo sva in kaj hočeva od njegove mame. Ko sva mu pojasnili, da sva članici socialne komisije, ki enkrat letno obiše

jubilante, kar je gospa, dolgoletna članica DU, tudi bila. Povedali sva, da je izrazila željo, da bi odšla v dom, ker je že precej stara in vse težje skrbi zase. Sin se je zelo razburil in začel vpiti, da njegova mama ne bo nikoli odšla v dom, pa če si to še tako želi in da on in njegov sin skrbita zanjo. Tudi sosedama, ki sta ji pomagali, je prepovedal, da bi to še počeli. Poslovlili smo se od gospe in odšli. Sin je naslednji dan napisal pismo predsedniku našega DU, da nimamo kaj hoditi k njegovi mami, da nas prav nič ne briga, koliko ima pokojnine ...

O pismu sem obvestila CSD. Gospodu smo odpisali, kaj se je dogajalo in kaj smo se pogovarjali, da ni bilo nič spornega, kopijo odgovora pa poslali na CSD. Priložili smo tudi pogovor z Rožco Šonc o nasilju nad starejšimi, objavljen v Dnevniku. Po tem se gospod ni več oglašil. Vemo, da so se delavke centra za socialno delo oglašile pri gospe in uredile, da so ji pričeli voziti hrano na dom. Gospa je čez pol leta umrla v bolnici, v dom, kamor si je želela, pa nikoli ni prišla.

Prostovoljka programa SzS

Poskrbite za zdravje na sejmu Medical

Sejem MEDICAL v Gornji Radgoni vas in vaše bližnje od 6. do 8. aprila vabi, da pridete po strokovne nasvete, izdelke za boljše zdravje in počutje, po znanje za preprečevanje bolezni, lajšanje zdravstvenih težav in zdrav življenjski slog. Na sejmu boste lahko mimo čakalnih vrst opravili tudi brezplačne meritve vseh najpomembnejših vitalnih parametrov. Posebna pozornost bo namenjena upokojencem in prizadevanjem za zdravo, dolgoživno družbo. S predložitvijo izkaznice upokojenca prejmete sejmsko vstopnico za le 4 evre.

Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje na sejmu predstavlja oblike aktivnega staranja v Sloveniji in lokalnem okolju ter čezmejno sodelovanje. Na delavnicah bodo predstavili dejavnosti upokojencev: ročne spretnosti, športne aktivnosti, turizem in kulturne programe v okviru programa "Aktivno in zdravo staranje". V soboto, 8. aprila, ste ob 11. uri še posebej vabljeni v predavalnico v srcu sejma MEDICAL, v hali A bo namreč potekala okrogla miza "Aktivni upokojenci zase in za vse nas".

V skrb za zdravje na sejmu, ki sta ga minulo leto pričela Pomurski sejem ter Združenje proizvajalcev in distributerjev medicinskih pripomočkov SLOMED, se je letos vključilo še več ponudnikov medicinskega tehnološkega napredka, združenja medicinskega osebja, društev upokojencev, bolnikov in drugih, ki skrbijo za svoje zdravje in zdravje sočloveka. Novost je sejmska predstavitev zdravega bivanja. V mednarodni prostor pa sejem tokrat vpenja država partnerica Velika Britanija.

Vsak sejmski dan vabi oder v hali A s predavanji in praktičnimi delavnicami na teme: diabetes, demenca, aktivno in zdravo staranje, pravilne meritve življenjskih parametrov, refleksoterapija, fizioterapija, kompresijske, hladilne in svetlobne terapije, odnosi, čustva, gibanje in hrana, zdravje nasploh, premagovanje bolečin, vpliv kannabinoidov na organizem ter različne vadbe za boljše počutje.

Ob boku sodobnim zdravstvenim pripomočkom, tehnologijam in postopkom se bo predstavil prvi razvojni projekt in koncept bionskega človeka v Evropi. V bližnjo preteklost se bo ozrla pregledna razstava "Zgodovina razvoja merilnikov sladkorja".

Manjkale ne bodo niti dinamične predstavitve vojaškega zdravstva Slovenske vojske.

Nacionalni inštitut za javno zdravje bo predstavil programe, namenjene krepitvi zdravja in preprečevanju bolezni otrok, mladostnikov in odraslih ter multimedijsko podporo za zdrav življenjski slog. Vsak obiskovalec bo lahko na njihovem razstavnem prostoru opravil brezplačne meritve dejavnikov tveganja za kronične nealezljive bolezni (visceralna maščoba, obseg pasu, krvni pritisk) ter prejel individualne nasvete za zdrav življenjski slog s pomočjo zdrave prehrane in gibanja za zdravje.

Za zdravstveno vzgojno svetovanje in meritve dejavnikov tveganja (gleženjskega indeksa – pretočnosti arterijskega ožilja na nogah), za predstavitev Donorskega programa, Simulacijskega centra in izobraževanje v nujenju začetnih postopkov oživiljanja ter tehnike pravilnega razkuževanja rok bo poskrbela Splošna bolnišnica Murska Sobota v sodelovanju z Društvom medicinskih sester Pomurja.

UKC Maribor MEDICAL se bo predstavil z avtobusom UKC Maribor za odvzem krvi na terenu, na razstavnem prostoru pa bodo organizirali naslednje delavnice: samopregledovanje dojk, pljučne bolezni, dermatološke bolezni, bolezni srca in ožilja.

Merjenje krvnega sladkorja in holesterola pa tudi test ogroženosti pred diabetesom bo izvajal Zavod Diabetes. Zveza društev

bolnikov z osteoporozo Slovenije bo za obiskovalce opravljala ultrazvočno merjenje mineralne kostne gostote. Predstavljene bodo najnovejše tehnike zobnih vsadkov (implantatov). Na voljo bosta brezplačno merjenje očesne dioptrije in očesnega pritiska ter svetovanje za trajno odpravo dioptrije. Rdeči križ Slovenije bo demonstriral postopke oživiljanja in uporabe avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED).

Zdrava kuhinja bo vabila s prikazi zdravega kulinaričnega programa, nutricionističnega programa, veganske, vegetarijanske prehrane in hrane, prilagojene sladkornim bolnikom in športno aktivnim. Predstavljeni bodo naturopatija, holistična iridologija, moxa terapija, kineziotaping in holistični iridološki pregledi. Vrstili se bodo prikazi telesne vadbe za srce, ožilje, hrbtenico ... v organizaciji Zdravilišča Radenci in Koronarnega društva Radenci.

Člani Združenja fizioterapevtov Slovenije bodo poskrbeli za ocenjevanje telesnih sposobnosti: meritve gibljivosti sklepov, mišične moči, ravnotežja in koordinacije s svetovanjem ter promocijo poklica "diplomirani fizioterapevt".

MEDICAL ob dogajanju za obiskovalce prinaša tudi pestro strokovno dogajanje dežele partnerice Velike Britanije na temo preventive okužb v zdravstvu in preprečevanja tromboze. Združenje SLOMED bo predstavilo MEAT, novo orodje za ekonomsko učinkovito ponudbo in etični kodeks v javnih naročilih. Medicinske sestre, babice in drugi zdravstveni delavci se bodo sestali v skrbi za duševno zdravje pacientov od nosečnosti, obdobja po porodu, otroštva, mladostniških let do zrelosti in starosti. Tudi zaposlitvena rehabilitacija sladkornih bolnikov in integrativna medicina bosta predstavljeni.

Vljudno vabljeni!
www.pomurski-sejem.si

Obisk Alenke Bratušek

Sejo komisije za bivanjski standard in pokojninsko politiko pri ZDUS, ki je bila 8. marca, je obiskala poslanka Alenka Bratušek s svojo ekipo. Odzvala se je povabilu na obrazložitev pobude za predlog zakona o spremembah in dopolnitvah ZUJF. Pobuda med drugim predvideva polno uskladitev pokojnin. Člani komisije za bivanjski standard in pokojninsko politiko so pobudo seveda podprli.

STATUT ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen

Zveza društev upokojencev Slovenije je reprezentativno nacionalno, samostojno, prostovoljno, interesno, nepridobitno in humanitarno združenje pokrajinskih zvez društev upokojencev (v nadaljevanju: PZDU) v katere so neposredno vključena društva, klubi in druge organizacije upokojencev (v nadaljevanju: društvo upokojencev) registrirane po Zakonu o društvih.

2. člen

Namen ustanovitve in delovanja Zveze društev upokojencev Slovenije ni pridobivanje dobička.

Delovanje Zveze društev upokojencev Slovenije je javno.

Delovanje v Zvezi društev upokojencev Slovenije temelji na enakopravnosti članstva.

3. člen

V tem statutu uporabljeni izrazi v moški spolni slovnični obliki so nevtralni za ženske in za moške.

II. PRAVNI STATUS, IME IN SEDEŽ

4. člen

Ime: Zveza društev upokojencev Slovenije.

Skrajšano ime Zveze društev upokojencev Slovenije je: Zveza DUS (v nadaljevanju: ZDUS).

ZDUS je pravna oseba zasebnega prava.

Sedež ZDUS je v Ljubljani.

Upravni odbor ZDUS je pristojen za spremembo poslovnega naslova sedeža ZDUS.

5. člen

ZDUS ima svoj žig, ki je okrogle oblike, premera 3 cm, znotraj dvojnega zunanega kroga pa je napis ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE in v sredini vodoravno napis LJUBLJANA. ZDUS ima svoj logotip in prapor, ki ga določi Upravni odbor ZDUS s pravnim aktom.

III. NAMEN IN CILJI DELOVANJA ZDUS

6. člen

V ZDUS se člani prostovoljno združujejo z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, za izboljševanje kakovosti življenja svojih članov, upokojencev in drugih starejših ter za njihovo zastopanje pred državnimi in drugimi organi na ravni države, za izvajanje humanitarne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so v javnem interesu.

ZDUS deluje v duhu socialne države, socialnega partnerstva in dogovora.

7. člen

Cilji ZDUS so:

- uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- izboljšanje gmotnega in socialnega položaja svojih članov, drugih upokojencev in starejših;
- izboljšanje kakovosti življenja svojih članov, drugih upokojencev in starejših v vseh okoljih;
- razvijanje množičnosti na področju športa, rekreacije in gibalne kulture starejših ter smotrno izrabljanje prostega časa;
- izboljšanje medgeneracijskega sožitja in solidarnosti;
- preprečevanje družbene in socialne izključenosti svojih članov,

drugih upokojencev in starejših;

- preprečevanje vseh oblik nasilja in diskriminacije starejših;
- sodelovanje z vsemi organi in organizacijami, ki lahko prispeva-jo k višji kakovosti življenja starejših ljudi po načelu enakopravnosti vseh članov zveze,
- aktivno sodelovanje starejših in njihovo vključevanje v vse oblike družbenega dialoga, odločanja in soodločanja, ki naj v čim večji meri izkoristi njihove delovne in življenjske izkušnje ter znanje;
- spodbujanje medsebojne pomoči starejših;
- ohranjanje in krepitev zdravja;
- promocija zdravja starejših in aktivnosti članov vseh starostnih stopenj in socialnih kategorij;
- mednarodno povezovanje.

IV. NALOGE ZDUS

8. člen

Za uspešno doseganje namena in ciljev ZDUS so najpomembnejše naslednje naloge:

- skrb za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja upokojencev v sodelovanju z organizacijami upokojencev in drugimi nevladnimi organizacijami, pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic in interesov ter lajšanje psihosocialnih stisk starejših;
- sodelovanje in oblikovanje predlogov pri izpopolnjevanju in izboljšanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvenega varstva ter socialnega varstva;
- skrb za krepitev zdravja, za zdravo staranje in za staranje v domačem okolju ter uresničevanje zdravega načina življenja;
- skrb za zagotavljanje kakovostne oskrbe in nege na domu ter v institucionalnem varstvu;
- pridobivanje in organiziranje prostovoljcev ter njihovo izobraževanje in urjenje za prostovoljsko delo pri uresničevanju socialno varstvenih programov in programov pomoči starejših za starejše;
- razvijanje solidarnosti med generacijami in v okviru starejše generacije;
- zavzemanje za vseživljenjsko učenje starejših;
- obravnavanje stanovanjske problematike upokojencev in starejših, uveljavljanje novih oblik bivalne kulture starejših, oblikovanje predlogov za njeno reševanje ter za razvoj takšne urbanistične politike, ki bo upoštevala potrebe starejših in njihovo vključevanje v družbeno tkivo mest in naselij;
- oblikovanje splošnih smernic za šport, rekreacijo in gibalno kulturo ter delovanje upokojencev in starejših na teh področjih ter njihovo organiziranje na državni ravni;
- oblikovanje splošnih smernic za kulturo in kulturno delovanje upokojencev in starejših ter organiziranje tega delovanja na državni ravni;
- aktivno poseganje v politično odločanje, ko gre za strateške usmeritve razvoja družbe, ki imajo neposreden vpliv na socialni položaj starejših;
- zavzemanje za ustrezno zastopnost upokojencev in njihovih organizacij v organih odločanja ustanov, ki neposredno ali posredno posegajo v reševanje problematike starejše generacije;
- skrb za družbeno in politično integracijo, za participacijo, za vključevanje in širjenje dostopa v družbeno življenje, za možnost izbire in za ustrezno blaginjo, za samostojno odločanje in enake možnosti za vse generacije;
- sodelovanje pri kandidiranju in imenovanje predstavnikov upo-

- kojencev v različne organe v skladu s predpisi in delovanje po načelu enakopravnosti vseh članov zveze;
- preprečevanje vseh procesov, ki bi starejše odpravili v socialno in politično osamitev;
  - aktivno nastopanje zoper vse negativne predstave starejših, ki ne upoštevajo minulega dela ter tudi ne izjemnih kulturnih in profesionalnih potencialov, katerih nosilci in varuhi so starejši ljudje;
  - skrb za izboljševanje organiziranosti organizacij upokojencev in njihovo medsebojno sodelovanje;
  - skrb za ohranjanje naravne in kulturne dediščine;
  - spodbujanje sodelovanja s sorodnimi organizacijami v državi, zamejstvu in tujini.

9. člen

ZDUS kot humanitarna organizacija v sodelovanju z organizacijami upokojencev opravlja pretežni del svoje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva v interesu ter v korist tako upokojencev kot starejših ljudi. Pri tem opravlja zlasti naslednje naloge:

- spodbuja solidarnost in humane medsebojne odnose ter razvija različne oblike prostovoljne pomoči in samopomoči v skrbi za ostarele, bolne in onemogle upokojence in starejše;
  - odkriva, spremlja in lajša socialne stiske zlasti starejših ljudi;
  - spodbuja zagovornišvo ogroženih posameznikov in družbenih skupin;
  - opozarja in spodbuja javnost ter državne organe za načrtovanje in uresničevanje skupnih programov reševanja socialnih stisk in pripravo zakonodaje v skladu s sprejetimi deklaracijami;
  - izvaja druge programe za ohranitev ali izboljšanje socialnega položaja starejših in s tem kakovosti njihovega življenja.
- ZDUS poleg nalog iz prvega odstavka tega člena opravlja v javnem interesu tudi naslednje naloge:
- skrbi za ustvarjanje ozračja občutljivosti družbe kot celote za vse oblike zapostavljanja starejših;
  - spodbuja in organizira kulturno ustvarjalnost starejših;
  - spodbuja in organizira aktivnosti za zdrav slog življenja starejših;
  - skrbi za promocijo zdravja v družbi;
  - prizadeva si za nadzor civilne družbe nad delom javnih služb, predvsem tistih, ki skrbijo za kvaliteto življenja starejših;
  - prizadeva si za izboljšanje bivalnega standarda starejših oseb.

V. POGOJI IN NAČIN VČLANJEVANJA IN PRENEHANJA ČLANSTVA

10. člen

Član ZDUS je PZDU, v katero so vključena društva upokojencev, registrirana po Zakonu o društvih (v nadaljevanju: član).

O včlanitvi v ZDUS odloča najvišji organ kandidata za članstvo v ZDUS.

Član poda pisno vlogo ZDUS, kateri priloži:

- sklep najvišjega organa kandidata, da se želi včlaniti v ZDUS;
- pristopno izjavo;
- dokazilo o registraciji in
- statut.

Upravni odbor ZDUS preveri pogoje za včlanitev v ZDUS.

Včlanitev člana v ZDUS ugotovi Upravni odbor ZDUS z ugotovitvenim sklepom najpozneje v 60 dneh od prejema pisne vloge.

11. člen

Članstvo preneha:

- z izstopom na podlagi odločitve najvišjega organa člana ZDUS. Pisno izjavo o odstopu se posreduje Upravnemu odboru ZDUS;
- ko član preneha obstajati, kar ugotovi Upravni odbor ZDUS;
- z izključitvijo, če član dvakrat zaporedoma, kljub podanim pismenim opozorilom, ne izpolni svoje obveznosti glede plačila članarine do ZDUS.

O izključitvi odloča Zbor članov ZDUS na predlog Upravnega odbora ZDUS.

VI. POKRAJINSKE ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV

12. člen

Društva upokojencev ustanavljajo PZDU z namenom zastopanja njihovih interesov na širšem regionalnem območju ter njihovega usklajenega delovanja in učinkovitejšega oblikovanja ter uresničevanja nalog ZDUS iz 8. in 9. člena tega statuta v PZDU.

PZDU s svojim stalnim delovanjem zasledujejo in uresničujejo namene, cilje in naloge ZDUS.

ZDUS skrbi za nemoteno delovanje PZDU za dogovorjeni del programa, ki je sprejet z ustreznim pravnim aktom.

VII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI ČLANOV

13. člen

Pravice članov so, da:

- predlagajo svoje predstavnike v organe ZDUS in so lahko izvoljeni ali imenovani vanje;
- soodločajo o programu dela in finančno-materialnem poslovanju ter siceršnjim delovanjem ZDUS;
- aktivno sodelujejo v delu ZDUS in odločajo o njem;
- seznanjajo ZDUS s svojimi problemi in potrebami ter dobijo strokovno pomoč;
- predlagajo ZDUS obravnavo pomembnih vprašanj in sprejem stališč o njih.

Način zastopanja članov v organih ZDUS določa Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

14. člen

Obveznosti članov so, da:

- plačujejo članarino, ki jo s sklepom ali drugim aktom določi Zbor članov ZDUS;
- se ravna po Statutu ZDUS ter drugih splošnih aktih in sklepih organov ZDUS;
- sodelujejo pri izvajanju skupno dogovorjenih nalog in prispevajo k uresničevanju ciljev ZDUS;
- varujejo ugled ZDUS.

VIII. UPRAVLJANJE IN ORGANI

15. člen

Člani uresničujejo svoje upravljalvske pravice tako, da sta upoštevani načeli enakosti in sorazmernosti vseh članov ZDUS pri določanju predstavnikov v organe ZDUS.

16. člen

Organi in funkcionarji ZDUS

Organi:

1. Zbor članov ZDUS
2. Upravni odbor ZDUS
4. Nadzorni odbor ZDUS
5. Častno razsodišče ZDUS

Funkcionarji:

1. Predsednik ZDUS
2. Podpredsedniki ZDUS

17. člen

Mandat vseh organov, funkcionarjev in delovnih teles ZDUS je štiri leta.

Mandat izvoljenih članov organov in funkcionarjev ZDUS se lahko enkrat ponovi.

Če se mandat predsedniku ZDUS konča predčasno, pred iztekom štirih let, ne preneha mandat podpredsednikom ZDUS.

Mandat članov organov, funkcionarjev in članov delovnih teles ZDUS preneha:

- s pretekom štiriletne mandatne dobe;
- s pisno izjavo o odstopu, kar ugotovi pristojni organ ZDUS;
- članom delovnih teles ZDUS pa tudi na predlog organa, ki ga je imenoval;

– s smrtjo.

Mandat lahko preneha z razrešitvijo, če član:

- hujše krši določila Statuta ZDUS in drugih aktov ZDUS;
- se ne udeležuje več kot ene tretjine sej organa, katerega član je;
- s svojim ravnanjem škodi ugledu ZDUS.

O razrešitvi odloča organ ZDUS, ki je predsednika, podpredsednika ali člana organa in delovnega telesa ZDUS izvolil ali imenoval. O odstopu predsednika in podpredsednikov ZDUS se na podlagi podane pisne izjave seznaní Zbor članov ZDUS, ki o odstopu sprejme ugotovitveni sklep.

Volitve in nadomestne volitve organov, funkcionarjev in delovnih teles ZDUS ureja Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije.

Zbor članov ZDUS

18. člen

Najvišji organ ZDUS je Zbor članov ZDUS, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki članov ZDUS.

Način volitev predstavnikov v Zbor članov ZDUS določa Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije.

Zbor članov ZDUS je lahko reden ali izreden. Izreden zbor članov se lahko izvede tudi korespondenčno.

Reden Zbor članov ZDUS je obvezno enkrat letno ob sprejemanju letnega poročila o poslovanju ZDUS.

Zbor članov ZDUS skliče predsednik ZDUS.

Zbor članov ZDUS lahko kadarkoli skliče tudi najmanj petina vseh članov ZDUS.

Zbor članov ZDUS se lahko skliče tudi na podlagi sklepa Upravnega odbora ZDUS.

Upravni odbor ZDUS mora sklicati izredni Zbor članov ZDUS, če to zahteva Nadzorni odbor ZDUS, ki pa mora v predlogu navesti tudi razlog za sklic in o čem naj Zbor članov ZDUS razpravlja. Če Upravni odbor ZDUS Zbora članov ZDUS ne skliče v roku 30 dni, ga skliče Nadzorni odbor ZDUS sam, ki je dolžan predložiti dnevni red z ustreznim gradivom.

19. člen

Volitve predstavnikov članov ZDUS v Zbor članov ZDUS se opravijo na podlagi meril, ki jih za vsak volilni Zbor članov ZDUS sprejme Upravni odbor ZDUS v skladu s Pravilnikom o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije. V skladu z merili vsak predstavnik predstavlja najmanj 5.000 individualnih članov društev upokojencev v okviru PZDU.

Aktivno in pasivno volilno pravico, ki temelji na enakopravnosti članstva, imajo člani ZDUS dokler jim članstvo ne preneha.

20. člen

Potek dela na Zboru članov ZDUS se določi s Poslovníkom, ki ga Zbor članov ZDUS sprejme za vsako zasedanje posebej.

21. člen

Zbor članov ZDUS je sklepčen, če je prisotnih najmanj dve tretjini vseh predstavnikov članov ZDUS. Če ob napovedanem času Zbor članov ZDUS ni sklepčen, se začetek zasedanja preloži za 30 minut. Po preteku 30 minut je zbor sklepčen, če je na njem prisotna najmanj polovica predstavnikov.

Odločitve so veljavno sprejete, če je zanje glasovala najmanj dve tretjini prisotnih predstavnikov.

V nujnih primerih lahko Zbor članov ZDUS sprejema odločitve tudi na korespondenčni seji. Za sklic in izvedbo take seje se smiselno uporabljajo določbe tega statuta. Podrobnejši način izvedbe korespondenčne seje se določi s Poslovníkom o delu organov in delovnih teles Zveze društev upokojencev Slovenije.

22. člen

Predstavnikom Zbora članov ZDUS mora biti gradivo poslano najmanj 30 dni pred zasedanjem hkrati z vabilom, v nujnih primerih pa najmanj 20 dni pred zasedanjem. Upravni odbor ZDUS odloča, ali gre za nujni primer.

23. člen

Na Zbor članov ZDUS se kot gostje praviloma vabijo predstavniki ministrstev, pristojnih za področja, na katerih deluje ZDUS, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. ter ZDUS sorodnih nevladnih organizacij.

24. člen

Pristojnosti Zbora članov ZDUS:

- sprejema, spreminja in dopolnjuje Statut Zveze društev upokojencev Slovenije;
- sprejema poslovnik o delu Zbora članov Zveze društev upokojencev Slovenije;
- odloča o pritožbah na odločitve organov ZDUS na prvem Zboru članov ZDUS;
- sprejema letno poročilo o poslovanju ZDUS za preteklo leto;
- sprejema letni program dela in finančni načrt ZDUS;
- sprejema pravilnik o delu Vzajemnega posmrtninskega sklada;
- voli in razrešuje predsednika ZDUS;
- voli in razrešuje podpredsednike ZDUS na predlog predsednika ZDUS;
- voli in razrešuje člane in namestnike članov Nadzornega odbora ZDUS;
- voli in razrešuje člane in namestnike članov Častnega razsodišča ZDUS;
- sprejme ugotovitveni sklep o odstopu članov oziroma organov in funkcionarjev ZDUS;
- odloča o pritožbah zoper sklep Častnega razsodišča ZDUS;
- ustanavlja sklade oziroma različne oblike samopomoči ter odloča o obveznostih članov;
- odloča o pridobivanju in odsvojitvi nepremičnega premoženja;
- odloča o prenehanju ZDUS;
- odloča o višini članarine, ki jo člani plačujejo ZDUS;
- odloča o višini članarine in izplačila posmrtnine Vzajemnega posmrtninskega sklada.

25. člen

Zbor članov ZDUS lahko na redni ali izredni seji obravnava predlog za predčasno razrešitev predsednika in podpredsednika, če tako predlaga Nadzorni odbor ZDUS ali najmanj petina predstavnikov v Zboru članov ZDUS. Predlagatelji so dolžni navesti razloge ter jih posredovati predstavnikom v Zboru članov ZDUS v roku iz 22. člena tega statuta.

26. člen

O zasedanju Zbora članov ZDUS se vodi zapisnik, ki ga podpišejo: predsednik delovnega predsedstva, zapisnikar in dva overitelja zapisnika.

Upravni odbor ZDUS

27. člen

Upravni odbor ZDUS je izvršilni organ Zbora članov ZDUS. Sestavljajo ga predsednik in podpredsedniki ZDUS ter trinajst članov, ki jih predstavljajo predstavniki PZDU oziroma njihovi pooblaščenici.

Vsaka PZDU ima enega predstavnika kot člana Upravnega odbora ZDUS.

Predsednik ZDUS je tudi predsednik Upravnega odbora ZDUS.

Član Upravnega odbora ZDUS ne more biti hkrati član Nadzornega odbora ZDUS ali Častnega razsodišča ZDUS in ne Nadzornega sveta podjetja DELFIN Hotel Zveze društev upokojencev Slovenije d.o.o. Izola.

28. člen

Upravni odbor ZDUS se konstituira na prvi seji po volilnem Zboru članov ZDUS in sprejme ugotovitveni sklep o svoji sestavi.

29. člen

Pristojnosti Upravnega odbora ZDUS:

- pripravlja predlog Statuta Zveze društev upokojencev Slovenije in njegovih sprememb in dopolnitev;
- sprejema ugotovitveni sklep o vključitvi PZDU v ZDUS;
- razpisuje volitve in nadomestne volitve organov in funkcionarjev ZDUS v skladu s Pravilnikom o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije;
- sprejema pravilnike in druge splošne akte za delovanje ZDUS razen tistih, ki so v pristojnosti Zbora članov ZDUS;
- sprejema pravilnike in akte o medsebojnem urejanju pravic in obveznosti med ZDUS in PZDU;
- sprejema splošne akte o urejanju medsebojnih razmerij zaposlenih v ZDUS;
- pripravlja letno poročilo o poslovanju ZDUS za preteklo leto;
- določa nagrado predsedniku in podpredsedniku ZDUS;
- pripravlja predloge programov dela in finančnega načrta ter jih predlaga Zboru članov ZDUS v sprejem;
- predlaga Zboru članov ZDUS višino članarine ZDUS ter članarine in izplačila posmrtnine Vzajemnega posmrtninskega sklada;
- skrbi za finančno in materialno poslovanje ZDUS;
- upravlja s premoženjem in je soodgovoren za zakonitost in smotrnost pri tem upravljanju;
- ustanavlja zavode;
- odloča o izvajalcu finančnega poslovanja;
- odloča o izvajalcih posameznih del, ki izhajajo iz sprejetih projektov in programov dela;
- imenuje in razrešuje tajnika ZDUS;
- imenuje in razrešuje člane Stokovnega sveta ZDUS kot posvečevalnega telesa ZDUS;
- ustanavlja stalna delovna telesa ZDUS ter imenuje in razrešuje njihove člane;
- imenuje in razrešuje predstavnike upokojencev v organ upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.o.o., Kapitalske družbe, d.d. ter v druge organe v skladu s predpisi;
- imenuje in razrešuje člane Upravnega odbora Vzajemnega posmrtninskega sklada;
- odloča o članstvu ZDUS v drugih civilnodružbenih in nevladnih organizacijah oziroma skupnostih in o sodelovanju z njimi;
- predstavlja Skupščino DELFIN Hotela Zveze društev upokojencev Slovenije d.o.o. Izola in imenuje člane Nadzornega sveta tega hotela;
- podeljuje priznanja ZDUS v skladu s Pravilnikom o priznanjih Zveze društev upokojencev Slovenije;
- poroča Zboru članov ZDUS o svojem delu.

30. člen

Seje Upravnega odbora ZDUS sklicuje predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik ZDUS, ki ga nadomešča. Predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik ZDUS, ki ga nadomešča, lahko skliče korespondenčno sejo.

Sklic in seja Upravnega odbora ZDUS poteka v skladu s Poslovnikom o delu organov in delovnih teles Zveze društev upokojencev Slovenije.

Upravni odbor ZDUS je sklepčen, če je na seji navzoča večina članov.

Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje najmanj dve tretjini prisotnih članov.

Upravni odbor ZDUS je za svoje delo odgovoren Zboru članov ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS

31. člen

Nadzorni odbor ZDUS sestavljajo trije člani in trije namestniki članov.

Nadzorni odbor ZDUS opravlja notranji nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem ZDUS ter zlasti ugotavlja, ali to poslovanje poteka v skladu s predpisi in sklepi organov ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS se konstituira na prvi seji, ko izmed svojih članov izvoli predsednika. Prvo sejo Nadzornega odbora ZDUS skliče predsednik Upravnega odbora ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS samostojno sprejme poslovnik o svojem delu.

Nadzorni odbor ZDUS je sklepčen, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

Predsednik Nadzornega odbora ZDUS je vabljen na vse seje Upravnega odbora ZDUS in Zbora članov ZDUS.

Člani Nadzornega odbora ZDUS ne morejo biti člani Upravnega odbora ZDUS, Častnega razsodišča ZDUS in delovnih teles ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS o svojem delu poroča Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

Častno razsodišče ZDUS

32. člen

Častno razsodišče ZDUS ima tri člane in tri namestnike. Častno razsodišče ZDUS se konstituira na prvi seji, ko izvoli predsednika. Prvo sejo Častnega razsodišča ZDUS skliče predsednik Upravnega odbora ZDUS.

Častno razsodišče ZDUS je sklepčno, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

Člani Častnega razsodišča ZDUS ne morejo biti člani Upravnega odbora ZDUS, Nadzornega odbora ZDUS in delovnih teles ZDUS.

33. člen

Častno razsodišče ZDUS obravnava kršitve članov ZDUS ter kršitve članov organov in funkcionarjev ZDUS na podlagi poslovnika o delu, ki ga samostojno sprejme.

Kršitve so lahko:

- kršitve določb Statuta ZDUS in drugih splošnih aktov ZDUS;
- neizvrševanje sklepov organov ZDUS;
- kršitve splošnih etičnih in moralnih norm, ki škodujejo ugledu ZDUS.

Častno razsodišče ZDUS odloča na podlagi zahteve ali pa po lastni presoji, in sicer predvsem svetovalno.

Častno razsodišče ZDUS praviloma želi s svojim vplivom in posredovanjem doseči, da kršitelj sam spremeni svoje vedenje. Če tega ne more doseči, lahko izreče enega od naslednjih ukrepov:

- opomin;
- javni opomin.

Častno razsodišče ZDUS o izrečenem ukrepu izda obrazložen sklep. Zoper sklep ima prizadeti pravico pritožbe na Zbor članov ZDUS, ki dokončno odloča o ukrepu.

Častno razsodišče ZDUS o svojem delu poroča Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

IX. FUNKCIONARJI ZDUS

Predsednik ZDUS

34. člen

Predsednik ZDUS je njen prvi zakoniti zastopnik, ki ZDUS zastopa samostojno z neomejenimi pooblastili.

Predsednik ZDUS opravlja zlasti naslednje naloge:

- predstavlja ZDUS in skrbi za zakonitost njenega dela;
- skrbi za izvrševanje sklepov, ki jih sprejemata Zbor članov ZDUS in Upravni odbor ZDUS;
- o izvrševanju sklepov iz prejšnje alineje in o svojih ukrepih poroča Zboru članov ZDUS in Upravnemu odboru ZDUS;
- sklicuje Zbor članov ZDUS;
- sklicuje in vodi seje Upravnega odbora ZDUS;

- zastopa ZDUS v pravnem prometu;
- je odgovorni nosilec priprave predlogov splošnih aktov ZDUS, ki jih sprejemata Zbor članov ZDUS in Upravni odbor ZDUS;
- predlaga Upravnemu odboru ZDUS ustanovitev ekspertnih skupin in njihovo sestavo ter imenuje začasne delovne skupine;
- predlaga kandidate za podpredsednike ZDUS;
- določi področja dela za podpredsednike ZDUS;
- sklepa pogodbe z izvajalci del z delovnega področja ZDUS v skladu s predpisi in v okviru finančnega načrta.

Predsednik ZDUS je za svoje delo odgovoren Upravnemu odboru ZDUS in Zboru članov ZDUS.

Poleg predsednika ima ZDUS še drugega zakonitega zastopnika, to je eden od podpredsednikov ZDUS, z enakimi pooblastili, kot jih ima predsednik ZDUS in je vpisan v Poslovni register Slovenije. Upravni odbor ZDUS na predlog predsednika ZDUS določi, kateri od podpredsednikov ZDUS je drugi samostojni zakoniti zastopnik ZDUS.

Podpredsedniki ZDUS

35. člen

ZDUS ima največ tri podpredsednike, ki imajo naslednje naloge:

- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika ZDUS zastopa ZDUS;
- vodijo in organizirajo ter usklajujejo delovni proces svojih področij dela z drugimi področji;
- pripravljajo predloge letnih delovnih načrtov in programov razvoja področij dela, ki jih vodijo ter poročila o njihovem izvrševanju in rezultatih poslovanja področja;
- sodelujejo pri pripravljanju splošnih aktov ZDUS;
- skrbijo za izvrševanje sklepov Zbora članov in Upravnega odbora ZDUS, ki se nanašajo na njihova področja dela;
- usmerjajo in usklajujejo delo delovnih teles, ki delujejo na področjih dela, ki jih vodijo;
- skrbijo za stike z upokojskimi organizacijami.

X. STROKOVNI SVET ZDUS

36. člen

Strokovni svet ZDUS je posvetovalno telo Upravnega odbora ZDUS in Zbora članov ZDUS. Sestavljajo ga strokovnjaki s ključnih področij delovanja ZDUS v skladu s cilji in nalogami, opredeljenimi v 7. in 8. členu tega statuta in Zakonom o humanitarnih organizacijah.

Mandat Strokovnega sveta ZDUS je štiri leta.

Naloge Strokovnega sveta ZDUS so:

- spremlja in proučuje problematiko upokojujencev in drugih starejših z vidika uresničevanja strateških usmeritev ZDUS in ciljev nacionalne strategije o kakovostnem staranju;
- pripravlja strokovne predloge za razvoj posameznih dejavnosti za uresničevanje humanitarnega poslanstva ZDUS;
- daje mnenja k programom in projektom s področja humanitarne dejavnosti, jih spremlja in strokovno vodi.

Pri delu Strokovnega sveta ZDUS lahko sodelujejo tudi zunanji sodelavci, strokovnjaki za posamezna področja.

Delo Strokovnega sveta ZDUS ureja poslovnik, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

O svojem delu Strokovni svet ZDUS poroča Upravnemu odboru ZDUS in Zboru članov ZDUS.

XI. DELOVNA TELES A ZDUS

Komisije ZDUS

37. člen

Komisije ZDUS so stalna delovna telesa za temeljna delovna področja delovanja ZDUS.

Komisije ZDUS proučujejo problematiko in Upravnemu odboru ZDUS predlagajo stališča, mnenja in rešitve.

Upravni odbor ZDUS s sklepom ustanavlja komisije za posamezna področja. S sklepom določi njihove naloge in število članov. Komisije ZDUS praviloma štejejo do sedem članov, glede na zahtevnost oziroma specifičnost področja delovanja se lahko njihovo število poveča za dva člana.

Upravni odbor ZDUS na predlog predsednika ZDUS ustanavlja ekspertne skupine.

Upravni odbor ZDUS na svoji prvi seji po izvolitvi imenuje Komisijo za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve, ki vodi vse kadrovske postopke za ZDUS in v imenu ZDUS.

XII. PREMOŽENJE TER MATERIALNO IN FINANČNO POSLOVANJE

38. člen

Premoženje ZDUS sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih pridobi:

- s članarino;
- z darili in volili;
- s prispevki donatorjev;
- iz javnih sredstev;
- z udeležbo v dobičku premičnega in nepremičnega premoženja;
- z upravljanjem dejavnosti ZDUS in
- iz drugih virov.

Premoženje ZDUS sestavljajo tudi njene nepremične in premične stvari ter materialne pravice.

ZDUS je lastnik Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola.

39. člen

Če ZDUS pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za uresničevanje svojega namena in ciljev oziroma za opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene s tem statutom. Presežek se prenese v finančni plan za naslednje leto.

ZDUS ne sme deliti svojega premoženja članom. Vsaka delitev premoženja ZDUS med njene člane je nična.

40. člen

Sredstva, ki jih ZDUS namensko pridobiva za izvajanje projektov in programov, mora voditi in izkazovati ločeno od drugih sredstev, namenjenih za njeno redno poslovanje.

Del sredstev ZDUS se z letnim finančnim načrtom nameni za delovanje PZDU. Pri tem se kot odločilni kriterij upoštevata število članov s plačano članarino ZDUS.

Za izvajanje projektov, za katera ZDUS pridobi finančna sredstva na podlagi javnih razpisov in izvedbo projekta prenese na PZDU ali društvo upokojujencev, se skladno z obsegom projekta prenese tudi ustrezen del finančnih sredstev. Med ZDUS in izvajalcem projekta se sklene pogodba.

ZDUS razpolaga s finančnimi sredstvi za njeno redno poslovanje v skladu z letnim programom dela in finančnim planom, ki ju sprejme Zbor članov ZDUS.

41. člen

Finančno poslovanje ZDUS mora biti tako organizirano in vodeno, da je dostopno javnemu nadzoru in da lahko dobijo vpogled v poslovanje vsi člani ZDUS.

Predsednik ZDUS je odredbodajalec in z računovodjo podpisuje listine finančne narave. Enako pristojnost ima podpredsednik ZDUS iz 4. odstavka 34. člena tega statuta.

42. člen

ZDUS mora zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na podlagi podatkov finančnega knjigovodstva, ki se izkazujejo z računovodskimi standardi za društva in po sistemu dvostavnega knjigovodstva.

43. člen

Delo prostovoljcev v ZDUS je praviloma častno in brezplačno. Kadar obseg dela pomeni za posameznega člana večjo obremenitev in če to delo redno opravlja v naprej določenem času, se tako delo lahko posebej nagraduje v skladu s pravilnikom, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIII. VZAJEMNI POSMRTNINSKI SKLAD

44. člen

Na pobudo društev upokojencev je bil pri ZDUS ustanovljen Sklad Vzajemne samopomoči. Akt o njegovi ustanovitvi je sprejel najvišji organ ZDUS. Ta sklad v bodoče deluje kot Vzajemni posmrtninski sklad (v nadaljevanju: VPS).

V VPS so lahko njegovi člani le člani društev upokojencev in njihovi zakonci.

Organizacijo in poslovanje sklada VPS ureja pravilnik, ki ga sprejme Zbor članov ZDUS.

Za zakonito in gospodarno poslovanje VPS skrbi Upravni odbor VPS, ki ga imenuje Upravni odbor ZDUS. Upravni odbor VPS o svojem delu poroča Upravnemu odboru ZDUS in Zboru članov ZDUS.

Za VPS opravlja strokovne in administrativne naloge strokovna služba ZDUS.

Sklep o ukinitvi VPS sprejme Zbor članov ZDUS.

XIV. PRIDOBITNA DEJAVNOST

45. člen

ZDUS lahko opravlja naslednje pridobitne dejavnosti za uresničevanje namena in ciljev:

- C18.200 Razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa
  - I55.100 Dejavnosti hotelov in podobnih nastanitvenih obratov
  - I55.201 Počitniški domovi in letovišča
  - J58.110 Izdajanje knjig
  - J58.130 Izdajanje časopisov
  - J58.190 Drugo založništvo
  - J63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
  - J63.120 Obratovanje spletnih portalov
  - K64.300 Dejavnost skrbniških in drugih skladov ter podobnih finančnih subjektov
  - M73.110 Dejavnost oglaševalskih agencij
  - N82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj
  - Q88.991 Dejavnost humanitarnih in dobrodelnih organizacij
  - R90.020 Spremljajoče dejavnosti z umetniško uprizoritvijo
  - R90.030 Umetniško ustvarjanje
  - R92.002 Prirejanje iger na srečo, razen v igralnicah
  - R93.190 Druge športne dejavnosti
  - R93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas
- Pridobitne dejavnosti iz 1. odstavka tega člena so povezane z namenom in cilji ZDUS in se izvajajo kot dopolnilna dejavnost njeni nepridobitni dejavnosti.

XV. ODGOVORNOST

46. člen

ZDUS odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Ne glede na prvi odstavek tega člena za obveznosti ZDUS odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem tudi njegove odgovorne osebe v skladu z Zakonom o društvih.

XVI. STROKOVNA SLUŽBA ZDUS

47. člen

Strokovna služba ZDUS zagotavlja strokovne, organizacijske in administrativne naloge za izvajanje vseh dejavnosti ZDUS.

Strokovno službo ZDUS vodi tajnik ZDUS.

Uspešno in kvalitetno delo strokovne službe ZDUS terja, da so v strokovni službi ZDUS praviloma zaposleni delavci v rednem

delovnem razmerju. Poleg delavcev, ki so v rednem delovnem razmerju, lahko delajo tudi pogodbeni delavci v skladu s predpisi ter prostovoljci.

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v strokovni službi ZDUS sprejme Upravni odbor ZDUS.

48. člen

Tajnik ZDUS praviloma opravlja naslednje naloge:

- organizira in vodi delo strokovne službe ZDUS;
- skrbi za zakonitost dela strokovne službe ZDUS;
- skrbi za pripravo gradiv, potrebnih za delovanje organov ZDUS, Strokovnega sveta ZDUS in delovnih teles ZDUS;
- je upravljevalec osebnih podatkov, ki jih vodi ZDUS;
- skrbi za vodenje in varnost arhiva ZDUS;
- skrbi za sodelovanje s člani ZDUS ter jim zagotavlja in daje strokovne smernice in pomoč ter
- druga opravila po nalogu Upravnega odbora ZDUS in funkcionarjev ZDUS.

XVII. JAVNOST DELA IN OBVEŠČANJE

49. člen

Delo ZDUS in njenih organov je javno.

ZDUS obvešča svoje člane:

- s pravico vpogleda članov v zapisnike organov ZDUS, ki so javni;
- preko svojega glasila in spletne strani ZDUS;
- preko sredstev javnega obveščanja.

ZDUS obvešča članstvo in javnost o svojem delu tako, da na seje vabi predstavnike sredstev javnega obveščanja ter drugih zainteresiranih organov in organizacij, da organizira okrogle mize, delavnice, posvetovanja, tematske konference in tribune ter druge participativne oblike javnega dialoga.

Javnost dela zagotavlja in je zanjo odgovoren predsednik ZDUS in tajnik ZDUS.

XVIII. PRIZNANJA ZDUS

50. člen

Priznanja ZDUS so:

- pisno priznanje ZDUS.
- mala plaketa ZDUS;
- velika plaketa ZDUS;
- naziv in listina častni član ZDUS;
- posebna priznanja ZDUS.

Naziv častnega člana ZDUS je najvišje priznanje, ki ga podeli ZDUS posamezniku za izredno uspešno delo in bistveni prispevek k razvoju in uveljavljanju ZDUS. Naziv častnega člana ZDUS podeljuje Zbor članov ZDUS na predlog Upravnega odbora ZDUS, odločitev pa sprejema z 2/3 večino.

ZDUS podeljuje priznanja posameznikom in organizacijam za dolgoletno aktivno delo in sodelovanje pri uresničevanju nalog upokojenskih organizacij.

Merila, postopek in organ odločanja za priznanja ZDUS ureja Pravilnik o priznanjih ZDUS, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIX. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TEMELJNEGA AKTA

51. člen

Spremembe in dopolnitve Statuta ZDUS, ki morajo biti utemeljene, lahko predlagajo člani ZDUS ali organi ZDUS.

O vsakem predlogu sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS se seznanjajo pristojna komisija, ki ga s svojim mnenjem predloži v obravnavo Upravnemu odboru ZDUS.

Upravni odbor ZDUS določi predlog sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS in ga predloži v obravnavo upokojenskim organizacijam najmanj 60 dni pred odločanjem Zbora članov ZDUS.

Pravočasno prispеле pripombe obravnava Upravni odbor ZDUS in določi predlog sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS, ki jih predloži v sprejem Zboru članov ZDUS.

Spremembe in dopolnitve Statuta ZDUS začnejo veljati naslednji dan, ko jih je sprejel Zbor članov ZDUS, uporabljajo pa se z dnem, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve potrdi, da so v skladu z Zakonom o društvih.

XX. PRENEHANJE ZDUS IN RAZPOLAGANJE S PREMOŽENJEM V PRIMERU PRENEHANJA

52. člen

ZDUS preneha po sklepu Zbora članov ZDUS, če se ugotovi, da ni več potrebe ali možnosti za njeno nadaljnje delovanje in če sta za tak sklep glasovali najmanj dve tretjini članov.

ZDUS lahko preneha tudi po samem zakonu.

Če Zbor članov ZDUS ne sklene drugače, preidejo pravice in obveznosti ZDUS ob njenem prenehanju na člane ZDUS, in sicer sorazmerno glede na število članov v času prenehanja.

XXI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

53. člen

Društva upokojencev, registrirana po Zakonu o društvih, ki do sprejetja novega besedila Statuta ZDUS niso bila vključena v nobeno PZDU, se na podlagi tega Statuta v roku dveh let prostovoljno vključijo v PZDU, članico ZDUS, na območju katere so registrirane, ali katero izmed drugih PZDU, članico ZDUS ter o tem obvestijo Upravni odbor ZDUS.

Po preteku dveh let Upravni odbor ZDUS preveri vključitev društev upokojencev iz prvega odstavka tega člena v PZDU.

Za društva upokojencev iz prvega odstavka tega člena, ki se v roku dveh let ne vključijo v PZDU, članico ZDUS, preneha članstvo v ZDUS, kar ugotovi Upravni odbor ZDUS in o tem tudi obvesti društvo upokojencev. V prehodnem obdobju oziroma do prenehanja članstva v ZDUS, društva upokojencev iz 1. odstavka 53. člena uresničujejo članske pravice in dolžnosti v skladu z 19. členom tega statuta in Pravilnikom o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije.

54. člen

Za razlago določb tega Statuta v zvezi z njihovo uporabo je pristojen Upravni odbor ZDUS. V primeru spora sprejme avtentično razlago Zbor članov ZDUS.

55. člen

Ta Statut ZDUS začne veljati naslednji dan, ko ga je sprejel Zbor članov ZDUS, uporablja pa se, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve ugotovi in potrdi, da je v skladu z Zakonom o društvih.

S sprejetjem tega statuta preneha veljati dosedanja Statut ZDUS z dne 30. 9. 2008 in Statut ZDUS, ki ga je Zbor članov sprejel 27. 6. 2013 in se ni uporabljal.

Janez Sušnik
Predsednik ZDUS

Delavska hranilnica

**Člani društev upokojencev
v Delavski hranilnici
Vam omogočamo
vodenje osebne računa**

Z EVIDENČNO HRANILNO KNJIŽICO

OGLASITE SE V ENI OD POSLOVALNIC DELAVSKE HRANILNICE PO SLOVENIJI!

E-mail: info@delavska-hranilnica.si

Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

Za veliko noč se spleača priti na morje v Izolo!

Namig za
prihranek:
En otrok
do 12. leta v
sobi z dvema
odraslima
osebama **biva
brezplačno!**

3x polpenzion

14.4.-17.4.2017

UPOKOJENCI

113,50 €

OSTALI GOSTJE

124,50 €

Cene veljajo na osebo v dvoposteljni sobi za izbran paket.
Akcija velja le za minimalno 3 noči.

Dplačila: Polni penzion 6 €, enoposteljna soba 11 €, turistična taksa 1,27 €.
Popusti: Upokojenci, ki so člani društva, kluba in aktiva upokojencev ter člani kluba revije Vzajemnost imajo 10% popusta na penzijske storitve.

**Majska
fešta**

2.5.-9.5.2017

Pridružite se nam, da skupaj
pozdravimo letošnje poletje.
Veselo bo, za kar bodo
poskrbeli številni nastopajoči,
ples z glasbo v živo, istrska
tržnica in ... sardelice in
vino, da se bomo imeli fino.

**Sedem dni
plesa in zabave!**

35

delfin
HOTEL

T 05 660 74 00
rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

Izobraževanje in zaposlitev mladih

V okviru projekta Mostovi za Evropo pod okriljem Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS), ki ga sofinancira Erasmus +, je bila 6. februarja na OŠ Mozirje okrogla miza z naslovom Izobraževanje in zaposlitev mladih. Okrogle mize, ki jo je vodil Toni Rifelj, so se udeležili prof. dr. Stane Pejovnik, ki je predstavil možnosti študija v Sloveniji in EU ter možnosti za zaposlitev, župan Občine Mozirje Ivan Suhovršnik, ravnateljice OŠ Mozirje, OŠ Nazarje in OŠ Luče, učenci 8. in 9. razreda ter člani skupine projekta Mostovi za Evropo.

Toni Rifelj je udeležencem predstavil projekt Mostovi za Evropo, dr. Stane Pejovnik pa Univerzo v Ljubljani. Izpostavil je, da žal univerza s tako velikim številom študentov ne bo nikoli elitna, morala bi imeti manj študentov in več profesorjev. Na svetu je okrog 50.000 univerz, najboljše pa imajo seveda tudi najboljše študente. Mladim je kljub temu svetoval, naj zaključijo visokošolski študij v Sloveniji. Poudaril je, da imajo študentje v Sloveniji veliko vlogo (enako kot drugi člani različnih organov, v katere so vključeni) pri odločanju. Omenil je, da med študenti letno izvedejo anketo o delu profesorjev. Mlade je opomnil, da se morajo znati predstaviti s svojimi uspehi in se pohvaliti s svojimi dosežki. Univerza v Ljubljani daje velik poudarek mednarodnim izmenjavam. Mladim je predlagal, naj gredo na najboljšo možno univerzo, če se odločijo za študij v tujini. Največ slovenskih študentov gre na izmenjavo v Španijo. Poudaril je, da skrbijo za uravnoteženo menjavo študentov (slovenski in tuji študentje) ter da kar

95 % študentov z lahkoto opravi izpite in študij na tuji univerzi. Dodal je še, da na univerzi poleg športa izjemno gojijo umetnost, ki je po njegovem mnenju zelo pomembna za razvoj potencialov. Omenil je tudi Univerzo v Mariboru, ki je po organizaciji in strukturi podobna Univerzi v Ljubljani, vendar je bolj usmerjena v prakso.

Anton Jezernik je predstavil svojo izkušnjo študija in dela v tujini. Nekaj učencev je dejalo, da še ne vedo, kateri poklic bi opravljali in da se bodo zaradi tega najverjetneje vpisali na gimnazijo. Dr. Pejovnik je poudaril, naj se sami odločijo, kateri poklic želijo opravljati. Toni Rifelj je mladim svetoval, naj bodo vztrajni, naj nikoli ne obupajo in jim zaželel veliko uspeha.

Anja Šonc

KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE, PUBLICITETO IN INFORMATIKO

Zaključena izobraževanja za računovodje in blagajnike DU

Januarja in februarja so po Pokrajinskih zvezah potekala izobraževanja za računovodje in blagajnike DU. Zahvaljujemo se vsem funkcionarjem in drugim delavcem v pokrajinah, ki so se odzvali na poziv ZDUS in se lotili organizacije izobraževanj za svoja društva, predvsem pa, ker so prepoznali namen, ki ga ima usposabljanje in izobraževanje funkcionarjev in sodelavcev v društvih, to je dobro ter uspešno (so) delovanje. Naloga ZDUS je, da spodbuja in podpira takšna izobraževanja, še zlasti pa, da ustvarja pogoje za njihovo izvedbo. Izobraževanja so bila izvedena v osmih PZDU in v dveh terminih na sedežu ZDUS za Osrednjeslovenska DU. Interesa za izvedbo niso izrazile: Šaleška, Zasavska, Severnoprimska in Južnoprimska PZDU. V pokrajinah, kjer so bila izvedena izobraževanja, se je od 411 DU le-teh udeležilo 190 oz. 46 %. Skupaj je bilo prisotnih 318 članic/članov. Izobraževanja je izvedla računovodja ZDUS Mojca Adam Derganc, ki je opravila 30 pedagoških ur.

Na seminarjih so udeleženci ponovili ključne novice v zvezi s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki so stopili v veljavo že 1. 1. 2016, in so jih obravnavali že na lanskoletnih izobraževanjih. V povezavi z novimi SRS-ji so bile obravnane spremembe Pravilnika o računovodstvu. Na področju davčnega potrjevanja računov so udeleženci podrobno obdelali spremembe Pravilnika o dopolnitvah Pravilnika o izvajanju ZDDV-1, in sicer izjeme od obveznosti izdajanja računov do limita 5.000 EUR obdavčljivega prometa v koledarskem letu. Tudi na tem področju so obravnavali veliko praktičnih primerov, poleg tega so obdelali vso perečo in aktualno problematiko društev na tem področju. Ponovili so še vedno aktualno temo na področju pridobitne in nepridobitne dejavnosti društev ter obdelali tematiko blagajniškega poslovanja in povračil potnih stroškov članom. V zvezi z novostmi pri poročanju AJPES za leto 2016 so udeleženci na podlagi

fiktivnih poslovnih dogodkov za fiktivno društvo upokojencev za leto 2016 pogledali prikaz razmejitev pridobitne in nepridobitne dejavnosti, obračun davka od dohodka pravnih oseb ter sestavitve letnega poročila za AJPES. Obravnavali so še eVročanje dokumentov FURS ter ePrijava v obvezna socialna zavarovanja ZZZS. Nazadnje so obdelali še dohodke iz drugega pogodbenega razmerja in prejemke prostovoljcev v povezavi s prostovoljskimi organizacijami.

Odzivi udeležencev so se nanašali predvsem na preizek limit 5.000 EUR obdavčljivega prometa v koledarskem letu v zvezi z izjemo od obveznosti izdajanja računov. Vsa društva soglašajo, da bi moral ta limit znašati vsaj 10.000 EUR pridobitnih prihodkov na leto in od ZDUS pričakujejo, da bo v tej smeri ukrepala pri zakonodajalcih. Nekaj odzivov je bilo tudi na temo eVročanja in ePrijava/eOdjava v obvezno socialno zavarovanje, saj so v društvih upokojencev mnenja, da nimajo niti dovolj znanja na področju računalniške pismenosti niti potrebne strojne in programske računalniške opreme, zaradi česar morajo najemati računovodske servise, kar je povezano z višjimi stroški poslovanja. Posebej poudarjamo, da ZDUS organizira izobraževanja tudi zato, da pridobimo informacije s terena, da se seznanimo z vašimi morebitnimi težavami in pričakovanji ter postorimo čim več, da vam olajšamo delovanje v DU. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem članom, ki ste se udeležili izobraževanj, ostale pa pozivamo, da svoja znanja nadgradijo tako, da se nam pridružijo prihodnje leto.

Obvestilo: Računovodsko svetovanje poteka še naprej vsako sredo med 11. in 14. uro na tel. št. **01 519 51 45**. Vprašanja lahko pošljete tudi na racunovodstvo@zdus-zveza.si. Če svetovanje odpade, je to objavljeno na www.zdus-zveza.si.

Mojca Adam Derganc in Dijana Lukić

PRIJAVA ZA ODPRTI ODER

PRVI ROK ZA PRIJAVO: **13. april 2017** I ZADNJI ROK ZA PRIJAVO **23. junij 2017**

A PODATKI ZA OBVEŠČANJE

Kontaktna oseba: _____
Funkcija kontaktne osebe: _____
Poštni naslov za obveščanje: _____
 (ime in priimek ali organizacija, ulica,
 poštna številka, kraj)
GSM kontaktne osebe: _____
E-pošta kontaktne osebe: _____

B PODATKI O PROGRAMU

Ime skupine: _____
Naslov nastopa: _____
Naziv organizacije: _____
 (ime skupine, naslov nastopa in naziv organizacije kot želite, da so objavljeni v katalogu prireditve)
Kratek napoved nastopa in skupine: _____
 (za moderatorja)
 _____
 _____
 _____
Reference skupine: _____
 _____

Podrobnosti nastopa: (obkrožite)	Vrsta nastopa:	<ul style="list-style-type: none"> • pevski • glasbeni • gledališki 	Nastop je namenjen:	<ul style="list-style-type: none"> • starejšim • otrokom • medgenerac. 	
	Želen datum izvedbe programa:	<ul style="list-style-type: none"> • 26. 9. (tor) • 27. 9. (sre) • 28. 9. (čet) 		Želena ura izvedbe programa:	<ul style="list-style-type: none"> • 9.00–12.00 • 12.00–15.00 • 15.00–18.00

Dolžina nastopa: _____ **Št. nastopajočih:** _____

(največ 15 min)

Če želite pripraviti daljši nastop, se oglasite koordinatorki programa (kontakt na vrhu strani). Za pripravo na odru imate na voljo največ 5 minut. Če zaradi kakršnega koli razloga potrebujete več časa za pripravo, to prosim sporočite koordinatorki programa (kontakt na vrhu strani.)

Tehnična oprema, ki jo potrebujete za nastop: _____
Tehnični material, ki ga prinesete s seboj: _____
 (CD, USB-ključ, scena)

C ŽIG IN PODPIS

S podpisom in žigom sodelujoči jamči za točnost podatkov in hkrati potrjuje priložene pogoje nastopa ter jih nepreklicno in izključno priznava in sprejema. Prosimo, da PRIJAVO ZA ODPRTI ODER izpolnite čitljivo ter jo žigosano in podpisano pošljete na naslov Proevent d. o. o., Dunajska cesta 10, p. p. 3558, 1000 Ljubljana s pripisom za 17. F3ŽO ali prek faksa 01 300 32 07.

Podpis odg. osebe: _____ ŽIG: _____ Kraj in datum: _____

POGOJI NASTOPA NA ODPRTEM ODRU 17. F3ŽO

1. Plačilo nastopa

Organizacijam, katerih dejavnosti ne prinaša dohodka od storitev ali prodaje in so registrirane skladno z določili Zakona o društvih, ter šolam in vrtcem nudimo 15-minuten nastop na odprtem odru brezplačno. Nastop financirajo partnerji in pokrovitelji 17. Festivala za tretje življenjsko obdobje. Ostali sodelujoči zakupite termin za nastop po ceniku 17. Festivala za tretje življenjsko obdobje, ki ga najdete v Vabilu k sodelovanju, razen kadar je z organizatorjem dogovorjeno drugače.

2. Roki za prijavo in določitev termina nastopa

Prijavite se lahko najkasneje do 23. junija 2017. Prijave, prejete do 13. aprila 2017 bodo imele prednost pri umestitvi in usklajevanju termina za nastop. V primeru prevelikega števila prijavljenih bodo imele prednost prijave skupin v medgeneracijski sestavi ali nastopa z medgeneracijsko tematiko, reference nastopajoče skupine in plačniki.

Prijavljeni, ki bodo v program uvrščeni v prvem krogu bodo obvestilo prejeli do 25. avgusta 2017. Prijavljeni, ki bodo v program uvrščeni v drugem krogu in tisti, ki bodo uvrščeni na čakalno listo bodo obvestilo prejeli do 14. septembra 2017.

Organizator si pridruzuje pravico, da nastope na odprtem odru vsebinsko umesti in terminsko razporedi, kot se mu zdi najbolj smiselno v najboljšem interesu prireditve.

3. Najava nastopa v gradivih festivala

Zadnji rok za oddajo točnih podatkov o nastopu na odprtem odru, ki jih bo organizator uporabil za najavo programa v gradivih festivala, je 1. julij 2017. V kolikor do tega datuma ne sporočite morebitnih sprememb, bo organizator upošteval podatke, oddane ob prijavi.

Proevent d. o. o., februar 2017

Zakaj govoriti o depresiji?

O depresiji je pomembno govoriti vsaj zaradi naslednjih dejstev:

- Depresija **ni** naravni del življenja in **ni** naravni del staranja.
- Depresija je pogosta duševna motnja – vsak 6. posameznik naj bi nekoč v življenju zbolel za depresijo.
- Depresija močno poslabša kvaliteto življenja in je med najpomembnejšimi dejavniki tveganja za samomor.
- Depresija je pomembno povezana s (kroničnimi) telesnimi boleznimi – ovira njihovo zdravljenje in včasih prispeva tudi k njihovem nastanku.
- Depresija pogosto ostane neprepoznana in nezdravljena – skoraj polovica posameznikov z depresijo nikoli ne poišče pomoči.

Zato je pomembno, da depresijo **pravočasno odkrijemo in zdravimo**, saj je ob zgodnji prepoznavi zdravljenje zelo učinkovito.

ZAKAJ SE DEPRESIJA POJAVI?

Depresija je bolezen in ne znak šibkosti posameznika. Možni vzroki za njen pojav so različni in se med seboj pogosto povezujejo. Pogosto govorimo o tem, da na razvoj in potek depresije vplivajo tri skupine dejavnikov:

1. V prvi skupini so tisti dejavniki, ki povečujejo posameznikovo **ranljivost oz. dovzetnost**, da se depresija sploh lahko pojavi. Ti dejavniki so običajno prisotni že zelo zgodaj – lahko od rojstva (npr. dedna obremenjenost, telesne bolezni in oviranosti) ali iz otroškega obdobja (npr. težke in travmatične izkušnje iz otroštva).

2. V drugo skupino dejavnikov se uvrščajo dejavniki, ki depresijo **sprožijo**. Sprožilci depresije v starejšem obdobju so lahko:

- **stresni dogodki in izgube** (npr. izguba svojca ali prijatelja, upokojitve),
- **težke življenjske okoliščine** (npr. pomanjkanje denarja, invalidnost, osamljenost),
- nekatere **telesne bolezni**,
- nekatere **vrste zdravlil**.

Pomembno je, da se zavedamo, da se vpliv dejavnikov povezuje in razlikuje glede na posameznika. Primer: Stresni dogodek bo za nekoga, ki ni ranljiv za razvoj depresije, sicer hud pretres, ki pa ne bo sprožil depresije (bo pa morda vplival na telesno počutje ali razvoj kakšne druge bolezni). Pri kom drugem, ki je bolj ranljiv/dovzeten za pojav depresije, pa bo isti stresni dogodek lahko odločilno vplival na začetek depresije.

3. V tretji skupini so dejavniki, ki depresijo **vzdržujejo** in posameznika ovirajo pri njegovem spoprijemanju z njo. To so lahko dejavniki iz skupin 1 in 2, ki vztrajajo še naprej, lahko pa se zaradi depresije pojavijo nove težave, ki ovirajo zdravljenje (npr. umikanje v samoto, pomanjkanje motivacije za zdravljenje).

Včasih je pri posamezniku težko odkriti (vse) dejavnike, ki so prispevali k razvoju depresije, je pa bistveno, da depresijo prepoznamo, saj jo le tako lahko tudi zdravimo.

V naslednjem prispevku pa o tem, kako depresijo prepoznamo.

Aktivni tudi v tretjem življenjskem obdobju

Gorenje je eno redkih podjetij v Sloveniji, ki ni pozabilo na svoje nekdanje sodelavce. Klub upokojencev Gorenja šteje preko 800 članov in več kot polovica se je sredi februarja udeležila letnega občnega zbora, na katerem so pregledali aktivnosti preteklega leta in se dogovorili o načrtu za letos.

Upokojenci Gorenja se v okviru društva udeležujejo pohodništva, izletov, letovanja na morju in športne rekreacije. Pomerjajo se v namiznem tenisu, šahu, streljanju, balinanju, kegljanju, pikadu in ribištvu, pri čemer na tekmovanjih osvajajo odlične rezultate – lani so osvojili 15 pokalov na občinski ravni in 4 na državni. Udeležujejo se tudi kulturnih prireditev in ogledov – nekateri v okviru kluba, številni pa tudi v okviru Društva za kulturo Gorenje. Svoje člane obiščejo in obdarijo ob njihovih okroglih obletnicah, pozornost pa izkažejo tudi tistim, ki živijo v domovih za ostarele. Z organiziranimi obiski Gorenja pozorno spremljajo razvoj svojega nekdanjega delodajalca.

Na srečanju sta spregovorila tudi nekdanji predsednik uprave in predsednik kluba Jože Stanič ter predsednik Uprave Gorenja Franjo Bobinac. Jože Stanič se je najprej zahvalil za moralno in

finančno podporo Gorenja ter se med drugim dotaknil težavnega okolja, v katerem danes delujejo gospodarske družbe. Od njihove uspešnosti je odvisen tudi socialni položaj upokojencev. Gorenju je zaželel uspešno borbo na svetovnih trgih in velik dobiček, kar bo zagotovilo plače številnim zaposlenim in ne nazadnje upokojencem Gorenja omogočilo bolj aktivno in zdravo preživljanje prostega časa. Franjo Bobinac je poudaril, da se zaposleni od upokojencev učijo sodelovanja in pomena neposredne komunikacije. Opisal je dobre rezultate poslovanja v lanskem letu, kar je med drugim omogočalo podpiranje tako kluba kot tudi kulture in športa na občinski in državni ravni. O načrtih poslovanja Gorenja v naslednjih štirih letih je spregovoril z optimizmom, saj z novo organizacijo pričakujejo boljše poslovanje, boljše izdelke, razvoj novih izdelkov in pridobivanje novih trgov.

Upokojenci so druženje nadaljevali v obujanju spominov, pripovedovanju o svojem preživljanju tretjega življenjskega obdobja, zdravju ..., najbolj živahni pa so popoldan preživeli tudi na plesišču.

Dagmar Vrtačnik

Prijavnica za likovno kolonijo Izola 2017

Likovna kolonija v Izoli je uveljavljen kulturni projekt, ki ga že 19 let organizira in izvaja Komisija za kulturo ZDUS v sodelovanju s hotelom Delfin, OI JSKD Izola in ob finančni podpori Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Letos bo likovna kolonija potekala na temo IMPRESIJE – VTISI IZ NARAVE v sklopu Tedna ljubiteljske kulture od 11. do 14. maja 2017 v hotelu Delfin, Tomažičeva 10, 6310 Izola. Zainteresirane udeležence prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljejo na **ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana** s pripisom **za Komisijo za kulturo** ali posredujejo na dijana.lukic@zdus-zveza.si do **vključno 21. aprila 2017.**

*Udeleženci, ki ste se že kdaj udeležili likovne kolonije ZDUS, prijavnico izpolnite samo z imenom, priimkom in podpisom.

Pogoji za udeležbo: Udeleženci kolonije so članice in člani DU s poravnano članarino, ki jo izkažejo s člansko izkaznico.

Kotizacija za udeležence: 79,00 eur in turistična taksa (po veljavnem občinskem odloku/dan). Kotizacijo, ki delno krije stroške bivanja in prehrane, udeleženci poravnajo na recepciji hotela Delfin. Potne stroške krijejo udeleženci sami.

Doplačila: Za enoposteljno sobo (v primeru prostih kapacitet) je doplačilo 11,00 eur na osebo na dan (po predhodnem dogovoru v hotelu Delfin).

Za nečlane/zunanje: Udeleženci likovniki, ki ne boste bivali v hotelu, prispevate za stroške organizacije in mentorstva kotizaci-

jo v vrednosti **30,00 eur (brez DDV)**. ZDUS vam bo za storitev izstavila račun (**zvišan za DDV**). Udeležencem z Obale bo hotel zagotovil kosilo. Prijavite se s prijavnico in navedite, da ne boste bivali v hotelu. Od hotela boste prejeli eno slikarsko platno, vaša umetnina pa bo postala last ZDUS oz. hotela Delfin.

Vsi udeleženci: Z izpolnjeno in podpisano prijavnico potrjujete, da **se strinjate**, da bo vaša umetnina postala last ZDUS oz. hotela Delfin.

Hotel Delfin vsem udeležencem likovnikom (članom DU in zunanjim) zagotovi:

- sponzoriranje nakupa slikarskih platen,
- okvirjanje platen, ki bodo razstavljeni na 17. F3ŽO v Ljubljani,
- dobrodošlico ob začetku kolonije,
- večerjo ob zaključku kolonije in simbolično darilo za udeležence,
- kosila za udeležence z Obale.

Komisija za kulturo bo organizirala dve razstavi: prvo v hotelu Delfin ob zaključku kolonije in drugo na 17. Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu. Tri najboljša dela, nastala na likovni koloniji, bodo nagrajena.

Po preteku roka za prijavo (21. 4. 2017) boste prijavljeni kandidatke/kandidati na domači naslov ali po e-pošti prejeli urnik dela in obvestilo o potrebnih materialih.

Dodatne informacije: **Emma Tibaut** – vodja kolonije, tibaut.ema@gmail.com in **040 545 755**

PRIJAVNICA

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Tel. št.: _____ E-pošta: _____ Član DU (PZDU): _____

Če bo v hotelu prostor, boste lahko s seboj povabili spremljevalko oz. spremljevalca, ki plača redno ceno storitev hotela Delfin.
Ime in priimek spremljevalke/spremljevalca _____

Podpis kandidatke/kandidata

Podpis DU ali PZDU

Dragi ljubitelji knjige, cenjeni prijatelji!

Lani je Noč knjige povezala več kot 100.000 ljubiteljev knjige, in sicer na okoli 350 dogodkih v 128 krajih po Sloveniji in v zamejstvu. Na njih so se s knjigami, avtorji, glasbo, razstavami in drugimi dogodki, ki jih je spodbudila literatura, družili vsi – od najmlajših v vrtcih do najstarejših v domovih za ostarele. Noč knjige namreč nagovarja vse generacije bralcev, spodbuja dvig bralne kulture in pismenosti ter vrednot domišljije in znanja v družbi.

Z veseljem vas tudi letos vabimo k sodelovanju in pripravi dogodkov za Noč knjige 2017 v vaši organizaciji, ustanovi, domu, zavodu, združenju, podjetju ali društvu – v povezavi z vašim krajem in krajevno skupnostjo. Organizirajte literarno branje, pogovor o knjigi in literaturi, srečanje z avtorji, podpisovanje knjig, delavnice, omizja, ogled gledališke predstave, projekcijo filma, ki je nastal po literarni predlogi, ali druge dogodke, povezane s knjigo. Inovativnost je dobrodošla, bodite usmerjeni k dvigovanju zavesti o pomembnosti branja, opogumljanju duha in bistrenju pogleda! Noč knjige je lahko odgovor na duh časa predvsem kot izraz skupnega, družbeno aktivnega prizadevanja za zaščito branja in knjige. Zdi se, da prav ta demokratična in skupnostna nota projektu daje bistveni zanos, vzdušje in integriteto. Ekipa Noč knjige 2017 je za vas že pripravila novo spletno stran <http://2017.nocknjige.si/> ter na njej prijavnico dogodkov za prireditelje.

V pripravi so tudi promocijska gradiva ter mobilna aplikacija, ki bo prinesla nekaj pomembnih novosti, o čemer vas bomo v kratkem obvestili.

POZOR! Noč knjige bomo letos izjemoma obeleževali že v noči z 21. na 22. april, saj je petek dan, ko se prireditvi lahko pridružijo tudi šole in knjižnice. Zelo nas bo veselilo, če bo med njimi tudi vaša cenjena organizacija.

Naj spomnimo, da letos obeležujemo 150-letnico rojstva velikega pripovednika Frana Milčinskega, obenem pa 100 let izida prve slovenske slikanice Martin Krpan.

*V pričakovanju srčnega odziva vas lepo pozdravljamo,
Organizacijski odbor Noč knjige 2017
Ekipa Projekta Noč knjige 2017*

Pobude za razvoj turizma v DU

ZDUS-ova komisija za gospodarstvo in turizem posveča večjo pozornost tudi upokojskemu turizmu. Komisija spodbuja ustanavljanje pokrajinskih komisij za turizem, ki bodo skrbele za povezovanje in sodelovanje med društvi upokojencev, saj bo več društev gotovo lažje napolnilo avtobus za izvedbo izleta ali letovanja svojih članov.

Že nekaj let si v ZDUS prizadevamo za vzpostavitev mreže za izmenjavo turističnih obiskov med društvi, na katerih bi lokalno društvo gostilo upokojence iz drugega kraja, jim pokazalo lokalne znamenitosti in drugo turistično ponudbo, morda tudi utrip lokalnega društva. Tovrstni izleti so zagotovo tudi cenovno bolj dostopni upokojskim žepom. Nekatera društva so s to pobudo že začela, a ugotavljamo, da gre le za posamične primere. Komisija si prizadeva za vzpostavitev

mreže, v kateri bi se organizirano srečevala ponudba in povpraševanje, kar bi zainteresiranim društvom olajšalo sodelovanje.

Član komisije Edi Sever je predstavil ponudbo, ki so jo pripravili v društvu upokojencev Zgornja Kungota. Ponudba obsega kratko predstavitev kraja in seznam možnih aktivnosti: obiski znamenitosti, rekreativni pohodi, predstavitev lokalnih običajev, degustacije in pogostitve idr. ter okvirne cene. Po tem vzorcu (na voljo na ZDUS-ovi spletni strani) lahko društva, ki želijo gostiti druga društva, pripravijo tudi svojo ponudbo. Za obisk zainteresirana društva lahko iz ponudbe izberejo tiste aktivnosti, ki jih najbolj zanimajo in skupaj z gostitelji sestavijo prirejen program obiska. Društva naj svoje ponudbe pošljejo na ZDUS komisiji za gospodarstvo in turizem.

Alenka Ogrin

Bralnica Zdus plus priporočča

Boštjan Videmšek

Na begu

Moderni eksodus (2015–2016)

Dino Bauk

Konec. Znova

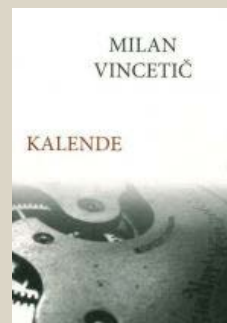
roman

Milan Vincetič

Kalende

poezija

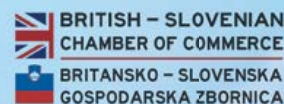
MEDICAL

POSKRBIMO ZA ZDRAVJE!

6. - 8. 4. 2017
Gornja Radgona

2. MEDNARODNI
SEJEM SODOBNE MEDICINE

DRŽAVA PARTNER:

POSKRIBITE ZA ZDRAVJE NA SEJMU MEDICAL!

Vabljeni na sejem MEDICAL po strokovne nasvete in izdelke za boljše zdravje in počutje, za preprečevanje bolezni in lajšanje zdravstvenih težav! Vam in vašim najbližjim ponuja brezplačne meritve vitalnih parametrov, najsodobnejše pripomočke in načine za odkrivanje in zdravljenje bolezni ter izdelke, storitve in znanje za zdrav življenjski slog. Dežela gostja sejma je Velika Britanija.

ZDRAVA PREDAVANJA IN DELAVNICE

- aktivno in zdravo staranje
- sladkorna bolezen, tehnologije merjenja sladkorja v krvi, svetovanje in pomoč bolnikom in svojcem
- prvi znaki, preprečevanje in lajšanje demence, svetovanje in pomoč bolnikom in svojcem
- svetovni dan zdravja, dan boja z depresijo
- konoplja v zdravstvene namene
- kompresijska terapija, pravilno kompresijsko povijanje in zdravljenje bolezni žil
- hladilna terapija pri bolečinah v mišicah in sklepih
- vaje za krepitev mišic medeničnega dna
- pravilno merjenje krvnega tlaka
- strokovna fizioterapija
- zaposlitvena rehabilitacija
- refleksoterapija za lajšanje zdravstvenih težav
- čustva in bolezni
- hrana kot zdravilo
- premagovanje bolečin
- zdrav življenjski slog
- nasveti za zdravo bivanje ENSVET
- strokovna konferenca integrativne medicine

ZDRAVE PREDSTAVITVE

- brezplačne meritve in svetovanja strokovnjakov (*merjenje gleženjskega indeksa - pretočnosti arterijskega ožilja na nogah, ultrazvočno merjenje mineralne kostne gostote glede osteoporoze, merjenje krvnega pritiska, krvnega sladkorja, holesterola, visceralne maščobe, obsega pasu, očesne dioptrije, očesnega pritiska ...*)
- svetovanje o trajni odpravi dioptrije
- bionski človek - predstavitev prvega razvojnega projekta in koncepta bionskega človeka v Evropi
- pregledna razstava »Zgodovina razvoja merilnikov sladkorja« in test ogroženosti glede diabetesa
- vojaško zdravstvena enota ROLE-I, novo reševalno vozilo in dinamični prikazi zdravstva Slovenske vojske
- zdrava kuhinja s prikazi nutricionističnega programa, veganska, vegetarijanska prehrana, prehrana, prilagojena za sladkorne bolnike, prehrana za športno aktivne
- individualno svetovanje za zdrav življenjski slog - zdrava prehrana in gibanje za zdravje
- predstavitev temeljnih postopkov oživljanja in uporabe avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED)
- nacionalni programi za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni otrok, mladostnikov in odraslih
- predstavitev naturopatije, holistične iridologije, moxa terapije, kineziotapinga
- prikazi telesne vadbe za srce, ožilje, hrbtenico, ...